

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, december 14-én.

344. szám.

Az utóirat.

Most már talán sok is a manifestum. Előbb az egyesült ellenzék kovácsolt össze egvet a nemzethez; aztán a kormány intimus ujságja czimezett egy másikat az egyesült obstruáló ellenzékhez; ma pedig a néppárt hivatalos lapja fordul a harmadikkal Magyarország választóihoz. Az ujságok pedig egyszerűen meglepetésekben dolgoznak s mindennap a kolumna szélességében nyomtatva bocsátják ki a maguk külön manifestumait. S mikor ezekből a manifestumokból csak úgy dől a sok jó tanács, akkor mégis tanácstalannak mondják a politikai helyzetet. De talán épen a sok tanács miatt van ez így.

Az ördög győzi rostálni ezeket a tanácsokat. Némelyik olyan kedves, hogy szinte a humort képviseli a politikának ebben a szomorú fejezetében. Ott van például az a felhívás, hogy a szabadelvű pártból kiszakadt raj egyesüljön a nemzeti párttal s a mai többségnek kevésbé kompromittált elemeivel, amiből aztán igen szép többség kerülne ki. Naiv ez a felhívás maga is, mert a kiléptettek a nemzeti párttal, sőt az egész többi ellenzékkel együtt sem teszik ki a többséget, a szabadelvű pártból pedig aligha akarna valaki hozzájuk csatlakozni, mert különben eddig is megtették volna. De ám tessék fölteni, hogy ez az új többség valahogyan mégis meg tudna

születni. Az a kedves felhívás még ezzel sem érne be, hanem tetejébe azt kíváná, hogy a Tiszák viszont térjenek vissza régi szerelmükhöz: Biharország közgyűlési termébe. Szóval: ha már megszületnék a többség, a Tiszák ne csináljanak neki ellenzékét, amit a Tiszák talán veszedelmesebben tudnának csinálni, mint Apponyi, Kossuth, Polónyi és a többi mind. A felhívás írója pedig az új többséget meg akarná menteni a veszedelmes ellenzékétől — ami mindenesetre nagyon kedves dolog, kivált ezekben a szomorú időkben.

De talán meg sem érik az ilyen jó tanácsok, hogy az ember sokáig rágódjék rajtuk. Hiszen ott vannak a manifestumok, amikben bokrétaiba kötve jelentkeznek a legjobb tanácsok. Legalább föl lehetne tenni a manifestumokról, hogy mindennel számolnak és megmutatják az utat, ami a politikai Szaharából valami élvezhetőbb tájakra vezet. De nem teszik. Az egyesült ellenzék manifestuma voltaképen csak annyi, mintha a jó urak levetették volna a frakkot, amiben a trón elé akartak járulni és most bekecsben indulnának a nép elé. Csak a köntös változott, de a szándék ugyanaz és a mondóka is csak parasztibb. De nem más. Egy irgalmatlanul hosszú vers a választási visszaélésekről, azontul pedig semmi. A kivezető utat pedig nem is próbálja sejtetni. Mert hogy ez a másodvirágzásu manifestum

is a kormány eltávolítását emlegeti, ez ugyan nem kibontakozás. Erre már úgy rájár az ellenzéki száj, hogy amikor ál-mából költik fel, akkor is csak ezt morogná. Mindig ez volt az ellenzék veszőparipája. De nincs meg a kibontakozás megjelölése abban a másik manifestumban sem, amivel a kormány intimus ujságja fordul az egyesült obstruáló ellenzékhez. Igaz, hogy ez nem is akar egyéb lenni, csak polemikus irás és annak ügyes is, fordulatos is. Ám a nemzet most aligha szomjas polemikára, neki az ő szorultságában egyéb kellene. Valami ajtó, amin a maga politikai és gazdasági kincseit minden bolond veszedelem elől biztonságba vihetné.

Hát ilyen ajtót a harmadik manifestum sem nyit. A néppárté, amelyik ma olvasható a párt hivatalos organumában. De azért ez a harmadik manifestum bizonyos szempontból mégis a legérdekesebb. Mert bevilágít abba a műhelybe, ahol az ellenzéki pártokat erre az alkalomra össze próbálták forrasztani. Ugy tetszik, hogy a forrasztás nem egészen sikerült. Mert maga az a faktum is gyanus jel, hogy a néppárt az együttes manifestum nyomába még egy pótkiáltványt ragaszt. Vagy neki vannak hátsó gondolatjai, vagy az egyesült ellenzék volt kénytelen sok mindent elhallgatni. S a néppárt pótkiáltványa csakugyan elárulja, hogy így van. Csak ennek a világitásánál ítelhető meg igazán a má-

Egy csésze fekete kávé.

Thevenot mester, hírneves párisi tudós, az 1658. év tavaszán egy estére vendégeket hívott magához. Megígérte vendégeinek, hogy egy „curiosum“-ot fog nekik bemutatni, amelyről még sohasem hallottak. A meghívott urak türelmesen, de azért kíváncsian várták az érdekes curiosumot, melyet végre — ebéd végén — föltaláltak. Egy zárt edény fedele alól lenge, finom pára szállott fel, melynek sajátosságos, kellemes zamatja nagyban fokozta a kíváncsiságot. A házigazda, eltávolítván a fedőt, minden vendégnek egy merítő-kannányit öntött a csészéjébe. A folyadék fekete volt, mint a tinta, forró és édes és roppant kellemes. A meghívott vendégek nagy áhitattal, de még több kíváncsisággal itták a sajátosságos, ismeretlen folyadékot. Ez a „curiosum“ volt az első csésze — fekete kávé, melyet Európában ittak. Igaz ugyan, hogy mint gyógyszer már előbb is használták — így például Londonban egy orvos 1624-ben rendelte először — de mint élvezeti cikket csak Thevenot ur asztalán látták először, mint — curiosumot.

És ha látjuk ma, hogy a városok fő- és mellekutjain mint tömörül egymás mellé az a temérdek helyiség, melyek kizárólagosan arra szorítkoznak, hogy a Thevenot ur híres curiosumát árulják néhány krajczárért, és mely helyiségek „hála Istennek“ mindig tömve vannak, valóban csodálkozunk kell, hogy miként tudott valami, legren az mindjárt a kávé is, ily rohamosan, ily óriási népszerűségre szert tenni.

Még jellegzőbb ez elterjedés óriási mér-

vére a következő körülmény: Braziliában, speciel Santosban, 1770-ben ültették az első kávécsérjét, és ma, százhusz évvel később, körülbelül tíz millió métermázsa kávé termelnek csupán Braziliában.

Hogy az utolsó évtizedek idegessége okozta-e, hogy a kávéfogyasztás épen az utolsó évtizedekben fokozódott, avagy megfordítva: a nagyobb fogyasztás okozta-e a mi évtizedeink domináló baját: az idegességet azt nehéz eldönteni; annyi azonban tény, hogy az utolsó három évtized alatt a kávéfogyasztás csaknem megháromszorozódott. Így Közép-Európa államaiban az 1866—68. években elfogyott kétmillió és ötszáz ezer métermázsa kávé; 1895—96-ban pedig már ötmillió és kétszázhuszezer métermázsa.

Tudjuk, hogy a kávé tulajdonképeni hazája, a kiinduló pont, Mocca volt, Dél-Arábiában; ma azonban már termelik a tropikus földrészek majdnem valamennyi pontján, ahol a földet egyáltalában művelik és valamit termelnek; legfőbbképen azonban az egyenlítő körül; 35°-nyira északra tőle és 15°-ra délre. Így Ázsiában a csendes-tengeriszigetek majdnem valamennyien; a Philippini-szigeteken, Jáván, Celebesen, Sumatran; Elő- és Hátsó-Indiában, Ceylon szigetén, Dél-Arábiában; Afrikának a partjain majdnem köröskörül; Közép- és Dél-Amerika keleti partjain.

Míg a kávécsérje vadállapotban hat méter magasra is megnő, művelt állapotában csak két-harmadtél méter magasságot ér el és nagyjában tekintve, leginkább a mi csészényefánkhoz hasonlítható. A gyümölcse ugyanis, a kávészemeket tartalmazó külső közös gyü-

mölcsburok, érett korában sötétviolet színű; minden gyümölcsben két kávészem van, melyeket egy vékony, finom pergamentszerű hártya köt össze ikertestvérekké.

Kávészüretkor, mely némely helyen három-négyezer is megtartatik, az érett gyümölcsöket a legnagyobb gond kifejtése mellett leszedik és nagy ládába dobják, amelyekben ép úgy megtapossák, mint nálunk a szőlőt; így hántják le a kávészemekről a gyümölcsréteget. Ettől nagyjában megszabadítva — mi alatt a szemeket körülvevő pergamentszerű hártya még érintetlen marad — behányják nagy, vízzel telt edényekbe, melyek lépcsőzetesen fokúznak egymás alatt, olyformán, hogy a kávészemek a lefolyó vízzel többször át- és egymást surolgatva, elvesztik a még rajtuk tapadó gyümölcsmaradékot. Három-négy napi szárítás után a napon megtisztítják a pergament-hártától oly módon, hogy előbb egy géppel széttépik a burkot, ebből kihántják és aztán nagy fújtatókkal elfújják a kávészemek közül. A születésüktől kezdve szorosan összenőtt ikertestvérek — a két kávészem — e procedúra által egymástól teljesen és végkép elszakadnak.

Már említettett, hogy mily példátlan gyorsasággal és mily óriási mértékben terjedt el a kávé. Pedig annakidejében nagy mértékben akadályozták a kávé rohamos terjedését. Amint törvényeket szabtak a burgonya természetésének előmozdítására, ép úgy szigorú törvényeket hoztak a kávé terjesztése ellen. Papok és hatóságok egyaránt iparkodtak az „ördögi ital“ elfojtani. De mert a törvényeket azért csinálják, hogy megszűnjék

sik, az együttes kiáltvány. Csak ennek olvasása után érezni, hogy miért olyan szegényes az együttes munka okokban. Kétségtelenül ugyanis, hogy a választások sorsán kívül az egyesült ellenzéknek nincs is közös érzése. Minden egyéb témát veszedelmes lett volna emlegetni, mert mindjárt a kiegyezés kérdésénél kutba esett volna az egyesülés lehetősége. Apponyiek ugyan még meglehették, hogy erről a kérdéstről, a szélsőbal-érzékenységre való tekintettel, hallgassanak (körülbelül úgy sem tudják még, hogy mi is az ő álláspontjuk), de még a néppárt csak kényszerből hallgatott és a mai pótmánifesztumban siet kimondani, hogy „föfötte szükségesnek véli és melegen óhajtja a gazdasági kiegyezést.”

És még sok egyebet siet kimondani pótlásul. Hogy a szabadelvű kormányzat az isteni és egyházi tekintély lerontására törekedett. Hogy négy év óta Isten és politikai erkölcs nélkül kormányoznak. Hogy üldözik a kereszténységet. És a többi. Mondja pedig a néppárt ezt egy nappal a közös manifesztum kibocsátása után, ugyanazokhoz a polgárokhoz czimezve, akik tegnap az egyesült ellenzék kiáltványát olvasták. Mintha csak utóiratot küldene az előző levélhez, pótolván, amit abból kifelejtett. Nagyon érdekes dolog ez. Mert kétséget nem szenved, hogy Magyarország ellenzéki polgárai legalább is zavarban lesznek, hogy vajjon az egymásután kapott manifesztumok közül melyiket vegyék szentnek. Az elsőt, melyet az összes ellenzéki pártok jegyeztek? Vagy a másodikat, melyivel a néppárt a közös manifesztumot pótolja és magyarázza? Vagy a kettőt együtt? Mert az a választó ugyanis értheti, hogy ilyen sietős időben előszörre talán nem is mondhattak meg neki mindent (hiszen olyan átkozottul kevés is

van abban a közös munkában!) s úgy kellett hozzá a pótlás, az utóirat.

Annyit mindenesetre illik kérdegni, hogy az egyesült ellenzék tudott-e előzetesen a néppárti utóiratról, vagy őt is meglepte vele a Molnár apát pártja? Mert a néppárt a maga elveit mindenesetre máskor is hirdethette volna, amire van módja elég. Most pedig egyszerűen felült a közös ellenzéki kocsi s az állomáson egyszerre kidugta a maga külön lobogóját. Az ördög tudja, hogy így képzeltek ezt például a liberális gondolkozású Györyék? . . .

A politikai helyzet.

Amint előrelátható volt, a politika a kulisszák mögött csinálódik attól a pillanattól kezdve, hogy eléggé hatásos finále után leeresztették a függőnyt a politika nyílt arénájára: a képviselőház előtt. Azóta az ellenzéki pártok alkalmi egyesülete száraz periratokban tárgyal a „Nemzettel” (ők maguk irták nagy N-nel és idézőjelek között), amikhez aztán pótheadványok mutatkoznak székeségeknek. Ezek a pótheadványok persze pártok és kerületek szerint változnak, mert a „Nemzet” nem mindenütt érti egyformán az alkalmi szövetséget szavát.

Közben a liberális klubban elintézik a lezuhant válságokat. Jut majdnem minden napra egy-egy. Tegnap a horvát miniszterválság, ma az elnökválság került sorra. Hosszas tárgyalások után ma megállapodtak az új elnök és az alelnökök személyében. Elnök lesz Perczel Dezső belügyminiszter, alelnökök Tallián Béla és Dániel Gábor. Az elnökválasztásig Kardoss Kálmán viszi az elnöki tisztet (tehát nem lesz szükség az öreg Madarászra), s mihelyt ezt a nehéz tisztet ellátta, beadja lemondását. Mint egyszerű képviselőnek az lesz első dolga, hogy aláírja a Tisza-féle törvényjavaslatot. (Az ellenzéknek ezek után tanácsos volna Kardoss lemondását is megobstruálni.)

Az elnökválasztással a belügyminiszteri tárcza megüresedett, s annak ideiglenes vezetését báró Bánffy Dezső miniszterelnök veszi át, aki a király személye körüli minisztérium vezetésére gróf Széchenyi Manó kinevezését fogja ő felségének javaslatba hozni.

Ezekről az újabb hírekről, valamint a mai nap egyéb politikai eseményeiről a következő tudósításaink szólnak:

(Az elnök-kérdés.)

A következő hivatalos értesítést kaptuk: Az országgyűlési szabadelvű párt pénteken délután hetedfél órakor értekezletet tart.

Tárgya: A képviselőház elnökségének jelölése.

Mint előzetes megállapodást már most is jelenthetjük, hogy a képviselőház elnökévé Perczel Dezső belügyminisztert fogják jelölni. Perczel Dezsőt már ma este is mint elnökjelöltet fogadták a klubban, élénken eljeneztek és mindenfelől üdvözölték.

Alelnök-jelöltek Tallián Béla és Dániel Gábor. A szombati ülésen és valószínűleg az elnökválasztó ülésen is Kardoss Kálmán fog elnökölni, aki nem olyan beteg, hogy ne vezethesse a Ház üléseit.

(A szabadelvű pártkörből.)

A szabadelvű pártkör hangulatát ma az elnökkérdés dominálta.

Tisza István grófot a kormány feloldotta ígérete alól s így az ő elnökjelöltsége elesett. Általános volt az öröm, hogy Tisza István megmarad debatternak, harcosnak a nagy küzdelmek idejére s nem ül a „hideg trónusban”, ahogy Szilágyi Dezső az elnöki széket elnevezte.

Az elnökjelöléseknek a mai nappal végleg lejárt a sora a pártkörben.

Ma már bizonyos, hogy a párt elnöknek Perczel Dezső belügyminisztert fogja jelölni. Miután — mint Bánffy miniszterelnök megjegyzi a miniszterelnöki palotában tartott mai tanácskozáson — „az a férfi, aki legméltóbb volna az elnöki szék elfoglalására, tudniillik szentmártoni Radó Kálmán ez idő szerint betegeskedik.” Alelnökök Tallián Béla és Dániel Gábor lesznek, mint azt már megírtuk. Perczelt és

azokat, a papok prédikációiból pedig csak azt tartják be az emberek, amit a papok is betartanak, magától értetődik, hogy a kávét szépen itták tovább papi tilalom és fenyegető büntetések dacára is. Aki egyszer megkóstolta a kávét, az hiva maradt, sőt tuzatszámra szerezte az új prozelitákat.

De valljuk meg, hogy egy jó csésze fekete kávé tényleg kellemes és jó valami. Egészen eltekintve attól, hogy napjainkban a társadalom minden rétegében, mindkét nemnél és minden korban a kávé olyan mindennapos, mint a kenyér, ezenkívül mint élvezeti cikk is fölülmul minden más hasonló cikket. Az a féltuzat aprósággal „megáldott” anya, kinek reggelenként öt-hat kis gyermekét kellene felöltöztetni, ha lenne mihe, és kiket előbb jól kellene lakatni, ha lenne mivel, megbecsülhetetlen tápszert talál az Istenadta kávéban, mely zamatos, élvezhetővé varázsolja azt a szörnyűséges ízű, hig, méregdrága fehér zagyvaléket, melyet nálunk — tejnek csufolnak.

Az egész éjjelen künn didergő boltiőr, vagy az egész éjszakát esőben, ködben éberrel figyelő vonatvezető ép úgy fölperzdül, fölelevenedik, mint egy nagyfontosságú, közérdeklő munkában szellemileg kifáradt államhivatalnok.

Hogy a szellemi munkaképesség, a munkakedv és az ítélőtehetség a kávé által fokozódik, sőt hogy a kifáradt izomerő újból fölelevenedik, az köztudomás. Mi, orvosok, azt is tudjuk róla, hogy izgatóság hat az idegrendszerre, még pedig speziel a véredényeket ellátó idegekre; tehát befolyásolja a szív-működést és így az egész vérkeringést. E tu-

lajdonságát annak a tiz százalék koffeinek köszönheti, mely a kávé alkatrészeinek egyik legfontosabbját képezi. Ugyancsak a koffein okozza, hogy az érzéki benyomások élesebbek lesznek, a gondolatmenet gyorsabb, az eszmélánczolás könnyebb lesz, sőt hogy az izomfáradtság is eltűnik. Hogy a kávé az álmoságot elűzi, illetőleg, hogy túlzott mértékben élvezve álmatlanságot idéz elő, ez is köztudomás; ezt azonban nem a koffein teszi, hanem a koffein, amelyre még visszateérünk.

Mint gyógyszer is számos esetben megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a kávé; így opium- és morfium-mérgezéseknél, amikor egyrészt a megszűnéssel fenyegető elgyengült szívet korbácsolja erősebb összehuzódásokra, másrészt mikor az örökös elalvásba átmenni akaró mély aluszékonyságot (sopor) tűzzük el idegizgató tulajdonságával. Az „alkohol-intoxicatio”-nál kifejtett jótékony hatására rendkívül sokan fognak visszaemlékezni, ha megtudják, hogy az alkohol-intoxicált ember annyira mint: — tökrészeg.

Felesleges különben a kávé „jellem-tulajdonságait” bővebben felsorolni. Ma, midőn ép annyira mindennapi az asztalunkon, mint Kinában a rizs, és midőn, ugyazólván, az anyatejjel keverve kapja a csecsemő, bizonyára ismeri mindenki oly mértékben, amely arányban az illetőt érdekli.

Miért van tehát mégis, hogy dacára annak, hogy a legkitünőbb minőségű kávé kapható majdnem minden kereskedésben, magánháznál, családoknál, mégis csak ki-

vételesen iszunk valóban jó és kellemes ízű fekete kávét?

Megmondom, hogy miért.

Mint már fentebb említettem, a kávétermelés napjainkban valóságos tudomány. A termelőhelyeken a legszorgosabb gonddal megválogatott területekre — naptól védett, lankás, nedves területek — ültetik a kávét. Raffinált gépeket és szellemesen megkonstruált műszereket gyártanak, melyek arra szolgálnak, hogy ezekkel szedjék le a gyümölcsöket a cserjéről, hogy ezekkel tisztítsák le a babokról a külső gyümölcsburkot, hogy ezekkel távolítsák el róluk a pergamenthártyát; a legnagyobb gondal mossa, szárítják, szemelik és osztályozzák; kiválóan képzett szakértők vezetik és ellenőrzik a munkálatok valamennyi phasisát; különbséget tesznek „sárga”, „világos”, „közép világos” faj között; termelnek santosi-, jávai, cuba-, ceyloni-, moccai és isten tudja, mennyi minden faj, melyek mindegyike valamely sajátos külön tulajdonsággal bír íz, aroma és tartalom tekintetében. Ilyen nagymérvű gondozás után, miért van tehát az, hogy mégis oly ritka az a magánház, melynél a kávé jó és zamatos.

Hát ennek bizony: — Kati szakácsné az oka! Abból a raffinált módon kifinomított nyers ceyloni-, vagy mocca-kávéból kézhez kap a szakácsné, vagy egy félkilónyit, Ezt úgy, amint van, a fűszerkereskedés szennyével és porával együtt beleszórja egy serpenyőbe, vagy a legjobb esetben valamiféle pörköltbe. elővesz egy fakanalet és elkezdi keverni a kávét, amely alatt hol lobogó lánggal ég a tűz, hol pedig csak lassan izzó szén pislog.

Dánielt, akik ma este föntjártak a klubban, harsányan megéljeneztek, meggratuláltak.

Hamarosan megjött a felelet arra a kérdésre is, hogy ki jön Perczel helyébe.

A belügyi tárczát báró Bánffy Dezső miniszterelnök veszi át, akit ez alkalommal a király fölment az á latere miniszterség vitelétől. Ő felsége személye körüli miniszter gróf Széchenyi Manó államtitkár lesz. Gróf Széchenyi Manó ugyanis azzal vállalta a miniszterium államtitkárságát, hogy fél év múlva magát a tárczát veszi át. Most a kritikus helyzet megrövidítette az inaskodási idejét. Az új miniszter fönt járt a klubban, ahol Bánffyal tanácskozott is.

E változások természetesen az új elnök megválasztása után következnek majd be.

A szabadelvű pártnak elnökjelölő értekezlete pénteken este lesz.

Kardoss Kálmán lemond az alelnökségről, és kijelentette, hogy lemondása után t ü s t é n t aláírja a Tiszta-törvényjavaslatot.

Az új helyzet megbeszélése céljából a fővárosi képviselők alkalmasint jövő vasárnapon együttesen, egyetlen választói gyűlésben beszámoló beszédeket fognak tartani. Ennek módozatait ma este beszéltek meg.

Josipovich Imre, a volt horvát miniszter holnap Bécsbe utazik, ahol ő felsége a szokásos bucsu-kihallgatáson fogja fogadni.

(Egy pótmanifesztum.)

A néppárt nincs megelégedve azzal a perirattal, melyet a többi ellenzéki pártokkal szövetkezve aláírt. Kevésli. Észrevette, hogy egész sereg fontos dolgot kifelejtettek belőle, s most egy pót-kiáltványban fordul az „Alkotmány” olvasóihoz, hogy kireperálja és megtördjia, amit szövetséges társai kihagytak belőle.

Az első kihagyás az istenes és a vallási szempont. Erről Apponyiek megfélekedtek. Most a néppárt pótkiáltványában benne van, hogy a politikai erkölcsök azért romlottak, mert szét akarják választani az államot és egyházat. Így aztán „a zavaros vizek hullámain a magyar állam hajóját szírtre vezetik, melyen összelöhet.”

Hamarosan olyan füst keletkezik, mintha a szomszédban díznót perzselnének nedves szalmával; ergo: hamar kinyitja a könyhaajtó felső ablakát a hosszonyelű kefesepürével, melyet az Erzsébet szobalány Isten tudja hova dugott már megint. — Most csenget a levélhordó; a szakácsnő az ajtóhoz fut, átveszi a levelet és aztán forgat és kevertovább a zsíros fakannállal; most a nagysága csenget, vagy a gyerekeknek egy pohár víz kell. A szakácsnő mindannyiszor annyibahagyja a pörkölést, mely idő alatt a kávénak egy része elég, a kávébab egyik fele elszenesedik, a másik fele pedig azon zölden vagy sárgán marad. Persze, az asztalra kerülő kávéról az a vélemény, hogy „rossz a bolt,” vagy csaló a kereskedő, aki a finom ceyloni helyett olcsóbb cubát adott; a nagysága szerint pedig persze csak a szakácsnő az oka.

— A jövőre majd én pörköltöm! mondja a háziasszony. Tényleg a jövő alkalommal a nagysága sajátkezűleg pörköli a kávé és a jövőre az „ur” tényleg a kávéházba megy, ha egy megiható csésze kávé akar inni.

Igen tisztelt nagyságáék, adok önöknek egy jó tanácsot, ne pörköljenek önök odahaza kávé, mert — hacsánat a kemény szóért — önök nem értenek ahhoz. Ahogyan ehetetlen és szalonás kenyeret süt a legkitünőbb bánáti buzából az, aki nem tud dagasztani és aki nem érti a kenyérsütés minden apró fortélyát, úgy a legkitünőbb minőségű, válogatott szemű gyöngykávéból is csak kellemetlen ízű salakfelét produkál az, aki nem jól pörkölte a kávé.

A főzés az mellékes, ez egyszerű és könnyű, ennél csak az lényeges, hogy ne főz-

A másik kifelejtett dolog, amit a néppárt szükségesnek lát pótolni, ebben a mondatban van: „az Ausztriával való, általunk fölötté szükségesnek vélt és melegen óhajtott gazdasági kiegyezés” . . .

Ezt a két passzust a függetlenségi pártiak aligha irták volna alá. És Molnár Jánosékon kívül senkise írta volna alá a következő befejező passzust:

Polgártársak!

Isten, király és a haza nevében felhívunk benneteket, mindnyájatokat, hogy sorakozva, minden törvényes eszközzel segítsetek megmenteni országunkat, népünket, alkotmányunkat! Nagy veszedelem fenyegeti a trónt, valamint a magyar nemzet jövőjét. Ha feladjuk a jogot, elvesztjük a szabadságot, De ha férfias bátorsággal védjük a törvényt, Isten segítségével győzünk is.

A néppárt képviselői megtették és meg is fogják tenoi köteleességüket. Elveikhez és programjukhoz ragaszkodva, a népet, mely őket megbizta, el nem árulják. Választók, legyetek bizalommal képviselőitekhöz! A királyhoz fölittunk, a néphez fordulunk, mert a királynak hű alattvalói s a népnek hű képviselői vagyunk.

A nehéz küzdelemben, melynek elébe megyünk, polgárok, kövessetek! Isten gondviselése virasszon édes hazánkon!

A néppárt tehát megtette köteleességét. Forrón óhajlja a kiegyezést, de kézzel, lábbal és szájjal akadályozza a megcsinálását.

(Elsmerés akadémialakkal.)

Megirtuk volt, hogy Arad város törvényhatóságához indítvány adódott be, hogy Hieronymi Károlynak, a város képviselőjének szavazzanak bizalmat és elismerést azért, hogy kilépett a szabadelvű pártból és ezzel az alkotmányt megvédelmezte. Azt is tudja már az olvasó, hogy az indítvány beadója, dr. Múlek Lajos képviselő már tegnap visszavonta ezt az indítványát. Érdekesnek tartjuk most ezt a visszavonó levélet közölni, mert meg van benne a visszavonás oka is. A levél így szól:

Nagyságos Polgármester ur!

Férfias őszinteséggel tettem meg indítványomat, mely elismerést célzott szavaztatni a város képviselőjének utóbbi politikai magatartása felett.

Indítványom több oldalon hamis czélzattal ruháztatott fel, sőt félremagyarázásokra is adott alkalmat.

Értésemre esett az is, hogy

az indítvány leszavazása magukra a kilépettekre lenne a legkellemetlenebb. Ez okból, amely férfias őszinteséggel tettem meg az indítványt, ép oly férfias nyíltsággal vonom azt vissza.

Kérem Nagyságotat, szíveskedjék ezt tudomásul venni s az indítványt a napirendről lévételni.

Arad, 1898. december 12-én.

Hazaifui üdvözléssel:
Dr. Múlek Lajos.

Egy kolosszális igazság van megmondva ebben az okadásban. Hát persze, hogy magokra a kilépettekre volna az indítvány leszavazása a legkellemetlenebb, legfőképpen pedig gr. Hieronymi Károlyra, a város képviselőjére. Neki mindenestre kellemesebb, ha egyáltalában nem szavaznak. De úgy jelentik Aradról, hogy a dolgot nem hagyják elaludni. Most bizalmatlansági indítványt szándékoznak (beterjeszteni, s azt nem vonják vissza, daczára, hogy „magukra a kilépettekre” szintén kellemetlen.

(A vidék hangulata.)

Zala vármegye ma megtartott rendes közgyűlésének egyik főtárgya Csongrád vármegye obstrukció-ellenes átirata volt. Az állandó választmány az átirat egyszerű tudomásul vételét javasolta a közgyűlésnek, Szily Dezső azonban azt indítványozta, hogy megbotránkozásának kifejezésével vegye tudomásul a közgyűlés az átiratot. Ezt az indítványt az alispán fölszólalására oly módon változtatták meg, hogy sajnálatosul veszít tudomásul az átirat tartalmát. (Ez az egyetlen megyei határozat, amely határozottan helyesli az obstrukciót.)

Borsod vármegye törvényhatósági bizottsága is ma tárgyalta a csongrádi átiratot. Báró Vay Béla főrendiházi alelnök az átirat pártolását ajánlotta, amit a bizottság Kubik Béla, Melczér Géza és Mathényi István fölszólalása ellenére is elfogadott. Báró Vay beszéde igen jó és nagy hatást keltett.

KÜLFÖLD.

Bülov beszéde. Bülov államtitkár tegnap beszédéről, amelyet a német birodalmi gyűlésen mondott, a „Times” a következőket írja: Amit Németországtól kívánunk és amit hajlandók vagyunk viszonzásul mi is megadni, barátságos magatartás és közreműködés ott, ahol az mind a két

zék a kávé (ami különben csak hanyagság és rossz szokás), hanem hogy lassan és türelmesen átszűrjék. Hadd legyen ideje annak a meleg viznek a kávéból magába venni, feloldani mindazokat az anyagokat és alkotórészeket, amelyek a kávéban oldhatók (extrahálhatók). Nem a főzés a fő tehát, hanem a pörkölés. Meg is mondom, hogy miért.

Könnyebb megérthetés céljából álljon itt egy kis chemia, meg ami ezzel szorosan összefügg, egy kevés perzentuális számítás.

Középszámítás szerint a kávészemek a következő főbb alkotórészekből állanak: cellulosa (sejtanyag) 34 százalék, víz 10 százalék, cukor és dextrin 15 százalék, fehérje 13 százalék, zsíros olajok 13 százalék, illó olajok 0.003 százalék, csersavas coffein-kali 3-4 százalék, sófélék 9 százalék; szabad coffein 0.80-1.20 százalék, hamu*) 6-7 százalék.

Hogy azonban ez alkotórészek a kávéból extrahálhatók legyenek, oly állapotba kell átvinni a kávé, amely állapotban ezt legkönnyebben megteszi, azaz, amely minőségében ez anyagokból a legtöbbet adja ide. Ez az átalakítás pedig a pörkölés, még pedig a helyes, és z c z é l s z e r ű p ö r k ö l é s által történik, amidőn a kávé a következőképen alakul át. A súlyából rendkívül sokat veszít, de ugyanennyit, vagy még többet nyer térfogatban; a víz nagyobbbrésze elpárolog; a cukorból és dextrinből caramel lesz,

*) A chemiában kevésbé jártasak kedvéért felsorolom, hogy tulajdonképen miüöl áll ez a hamu. Van benne kálium 50 százalék, magnesia 9 százalék, mészföld 5 százalék, széndioxid 5 százalék, phosphorsav 10 százalék, kénsav 5 százalék.

mely a kávészemeknek a barna színt adja és a folyadékot feketére festi. A sejtek borítékjai megpattannak, ennek következtében a zsíradékok behatolnak a sejtközökbe, a coffein és a csersavas kálium a víz számára hozzáférhető, azaz: oldható lesz. A kávészemek összes szerves (organikus) alkotórészei átváltoznak az ugynevezett „kozmas kávéolajjára”, vagy a fentnevezett „coffeon“-ná. Ez utóbbi vegyileg még nem egészen ismeretes, de tudunk annyit, hogy a fekete kávénak átomüző vagy álmatlan-ságot okozó tulajdonsága a „coffeon“-ban rejlik.

Hosszas kísérletezések után tapasztalati-lag biztosan meg van állapítva, hogy a kávé a töle várt tulajdonságokat, mint zamatos jó íz, kellemes aromát, az emésztés elősegítését akkor fejt ki legnagyobb mértékben, ha két-száz fokos tüzőn — illetőleg ilyen fokú hevített levegőn — pörköltetett, még ypedig, ha az összes szemek egyformán és az egyes szemek egész nagyságukban egyenletesen pörköltettek. Magából a legfontosabb alkotórészből, a coffeinből, erős pörkölésnél sokkal több vesz el, mint gyenge pörkölésnél, gyenge pörkölésnél azonban oly állapotban marad, amelyben a víz nem igen képes feloldani.

Tekintettel a precíz és minuciózus apróságokra, melyek azonban oly nagy mérvben befolyásolják ezt a mi mindennapi italunkat, kérdem már most, hogy feltehető-e a mi primitív házi pörkölö apparátusainkról, hogy e követelményeknek csak félig-méddig megfeleljenek? Használhatjuk-e azokat valamennyi kávéfajnál, holott minden egyes kávéfajnál külön tekintetbe veendő a pörköléshez szükséges idő, a hőfok, a keverés intenzitása és a

Talra nézve előnyös és teljes tartózkodás a zabolatlan oppoziciótól. Ha a két ország céljai ebben a pillanathoz nem összeegyeztethetők, azt hiszik, hogy Németország azzal szolgálja legjobban kereskedelmi érdekeit, ha ilyen barátságban van Angliával és Amerikával, míg tőle senki sem kívánja politikai céljainak foladását, amennyiben ez a cél nem fenyeget közvetlenül angol, vagy amerikai érdekeket.

Anglia és Franciaország. Párisban a keresztény ifjúság egyesületének tegnapi gyűlésén Monson angol nagykövet azt a meggyőződését fejezte ki, hogy Franciaország a civilizáció haladásának biztosítására egyesülni fog Angliával és az Egyesült-Államokkal. A nagykövet biztosította Franciaországot szimpátiájáról. Boldognak vallja magát, hogy konstatálhatja azt a szíves előzékenységet, amelyben a Párisban lakó angolok részesülnek. Reméli, hogy azokról a hírekről, mintha a két ország között háboru volna kiterőben, karácsonykor már nem lesz szó.

A Reichsrath.

(Távirati tudósítások)

Az osztrák képviselőház mai ülésén a napirend előtt *Dzieduszycki* indítványt nyújtott be azért, hogy a jövőben a sajtó reformjára vonatkozó minden indítványt első olvasás nélkül a sajtóügyi bizottsághoz utasítsanak.

Gross a házszabályokkal ellenkezőnek mondja ezt az indítványt.

Az elnök kijelenti, hogy a már benyújtott indítványokat mind a sajtóügyi bizottsághoz fogja átadni, de a jövőben benyújtandó javaslatokra néve nem provokálhatja a Ház határozatát.

Lemisch azt indítványozza, hogy több interpellációra adott válasz fölött indítsák meg a legközelebbi ülésen a vitát.

Ezt az indítványt a Ház névszerinti szavazás útján 142 szavazattal 84 ellenében elveti.

Schönerer a következő óvást teszi: „*Schönerer, Wolf, Iro, Kittel, Türk* és *Hofer* képviselők a leghatározottabban óvást emelnek bizonyos tanácskozási tárgyaknak, köztük a kiegyezési provizóriumnak, az elnökség által a többség állítólagos hozzájárulásával törvényellenes módon való betelése ellen a miniszterek vád alá helyezésére vonatkozó, már napirenden levő indítvány elé.”

Schönerer azt kívánja, hogy ezt az óvást csatolják a hivatalos jegyzőkönyv mellé és egyúttal tiltakozik az ellen, hogy esetleg kettős ülések tartassanak.

Az elnök kijelenti, hogy *Schönerer* kívánását figyelembe veszi.

Pfersche az elnökhöz intézett kérdésében azt kívánja, hogy a boszniai és hercegovinai költségvetést a közös pénzügyminisztérium juttassa a képviselőkhez is.

Az elnök kijelenti, hogy eziránt érintkezésbe lép a közös pénzügyminiszterrel.

Erre a Ház áttér a napirendre: az állami szolgák fizetésjavítására vonatkozó javaslat tárgyalására.

Majd a vita félbeszakítása után *Wolf* hevesen kifakad a kormány ellen és azt kérdezi, az elnöktől, hajlandó-e a parlament jogainak megóvására a kormány tulkapásai ellen óvást emelni és rámutat arra, hogy állítólag újra akarják alkalmazni a 14. §-t, hogy a költségvetési és a kiegyezési provizóriumot a parlament és a nép akarata ellenére keresztül vigyék.

Elnök rendutasítja *Wolf*-ot és azt mondja, hogy ő tüzte napirendre a költségvetési és kiegyezési provizóriumot és ha a parlament teljesíti kötelességét, igen könnyen ellehetné intézni a javaslatokat parlamentáris úton. Ha ez nem történik meg, akkor a parlament provokálja a 14. szakasz alkalmazását. Elnök indítványozza, hogy a legközelebbi ülést ma este tartásuk és a helyiérdekű vasutakról szóló törvényjavaslatot tüzzék napirendre.

Schönerer tiltakozik az elnök indítványa ellen, amely szerinte a házszabályokba ütközik. Szóba hozza a nyelvrendeleteket és azt mondja, hogy a németek büszkeségét ugyyszólván néhány kilométer helyi érdekű vasúttal akarják megtörni. Szóba indítványozza, hogy a legközelebbi ülés holnap délelőtt tíz órakor legyen és azt mondja, hogy a választókat felháborítja képviselőik gyöngye magatartása.

Gross azt mondja, hogy az esti ülés nem alkot praediciumot, mert nem olyan javaslatokról van szó, amelyeknek keresztülvitele a kormány érdekében állana vagy amelyek bizalmi kérdést alkotnának a kormányra nézve. A képviselők állí-

tólag gyöngye magatartását illetőleg sem akar vitába bocsátkozni, mert a németeknek egyéb dolguk is van, mint hogy egymás ellen harcoljanak. A német képviselők teljesen választóikra bízzák magatartásuk megítélését.

Schönerer névszerinti szavazást kér az elnök javaslatáról, de indítványát csak a hat *Schönerer*-párti képviselő támogatja.

Az elnök indítványát erre a *Schönerer*-párt és néhány német néppárti képviselő kivételével az egész ház megszavazza.

Kramar a maga és társai nevében meginterpellálja *Dipaui* báró kereskedelmi minisztert, hajlandó-e a magyar kormányval az eddigi vasútvámok főtartása tárgyában oly értelmű tárgyalásba bocsátkozni, hogy az egész osztrák termelést módfelett sújtó vámok leszállítsanak és hajlandó-e a miniszter a vaskartell hatását megvizsgálni és az esetben, ha ez a hatás káros vagy a vasarak leszállítását követelni, vagy a koalíció-törvényt teljes szigorával alkalmazni.

Az ülést erre berekesztették.

A képviselőház esti ülésén *Schönerer* és társai indítványt nyújtottak be az iránt, hogy *Thun* gróf miniszterelnök, *Baernreither* volt kereskedelmi miniszter, *Dipaui* kereskedelmi miniszter és *Ruber* igazságügyi miniszter helyeztessenek vád alá, mert állítólag a minisztérium utasítására a csehországi és alsó-ausztriai postahivatalokhoz körrendeleteket küldtek több röpiratnak, valamint az „Unverfälschte Deutsche Worte” előfizetési felhívásnak és az Ostmark mezőgazdai-nyak szövetségéhez való csatlakozásra vonatkozó meghívás konfiakálása iránt.

Kielmann és társai interpellációt terjesztenek elő a gabonában való bianco-határidő üzlet megszüntetése iránt a bécsi terményüzlet és tárgyalások indítása iránt oly célból, hogy egyidejűleg szüntessék meg a budapesti terményüzletet a külön bözeti járatok.

Következik a napirend: a helyiérdekű vasutakról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Blazek előadó kifejti, hogy a javaslatban huszonöt helyiérdekű vasútról van szó. A vasutak hossza 821 kilométer, költségeik 51.4 millió forint.

A vita folyamán *Bulat* szóvá teszi a spalatoarsanoi vasúti összeköttetést és hangsúlyozza a

kehülés? Nem. Tekintetbe véendő az is, hogy a legcélszerűbben pörkölt kávé nagyon sokat veszít minőségéből, ha sokáig áll. Tudniillik a pörkölt kávé ama tulajdonságánál fogva, hogy a fontosabb alkotórészeit víz- és légmenlesen elzáró burkja a pörkölésnél felpattan, és a sejtek közt szabad úr keletkezik, higroscopikus lesz, azaz a körülötte nedvesseget szív magába, ennél fogva pedig a bár lassan, de folyton oldódó alkaloidák egyszerűen elpárolognak, elillannak. Az ilyen kávé az ivó körülbelül úgy jár, mint az, ki a theát hidegen issza. Ugyanis a thea alkaloidjának, a theinnek — a coffein unokatestvére — meg van az a rossz szokása, hogy csak meleg vízben oldódik. Míg a thea-öntött forró vízben a thea oldódik és a meleg vízben oldva marad, amint a víz kihűl, a thein krikristályosodik és apró finom jegecsekben a csésze aljára lerakódik. A theázó pedig, aki azt hiszi, hogy finom ceyloni vagy kínai theát iszik, sábitattal szürcsöli a sárgára festett és megdesitett — szűrt vizet.

Már pedig minden egyes használatra külön pörkölni azt a maroknyi kávé, arra valószínűleg a legkevesebb háztartásnál vannak az emberek berendezve.

Miképpen lehet tehát a bajon segíteni? Miképpen lehet elérni, hogy az ember otthon is iható feketé kávé kapjon? Nagyon egyszerűen. Múltán mint láttuk, nem a nyers kávé minőségében rejlik a hiba sem pedig a főzés nem valami ravasz história, hanem a pörköléssel tesszük tönkre, amelyhez sem elég alkalmas eszközök nincsenek, sem pedig elég türelmünk nincs, hát vegyünk egyszerűen pörkölt kávé!

— Tyűh, azt roppantul hamisítják, meg drágább is; — fogják mondani a tisztelt háziasszonyok.

Szó sincs róla, ez nem áll. Ha hamisításról van szó, akkor inkább áll ez a nyers kávéról, melyet könnyebben lehet hamisítani, és nehezebben kimutatni, ugyanez áll a darált kávéról, melyet tényleg infámis módon hamisítanak, ha ugyan az illetékes hatóságok nem ellenőriznek kellő szigorral. A pörkölt kávé azonban nem hamisítják, legalább megközelítőleg sem ily mértékben. Először is, mert ez rendkívül nehéz, míg a nyers és darált kávé hamisításához szükséges anyagok előállítására valóságos gyárak léteznek, a pörkölt kávé hamisításáról szó sincs. És különben is csak tőlünk függ, hogy megbízható forrásból vásároljunk.

Nekünk magyaroknak talán fogalmunk sincs róla, hogy épen hazánkban az *Adria* gyöngye, *Fiume*, illetőleg a *fiumei kávépörkölték* ezer meg ezer métermázsza pörkölt kávéküldenek szejjel Európa különböző államaiba, amely államokban, tekintettel arra a körülményre, hogy azokban a kávé nemcsak élvezeti cikk, hanem valóságos tápszert szerepét játsza a szegényebb osztályoknál, minden esetre fejtenek ki legalább is oly szigorú ellenőrzést, mint minálunk.

Daczára az óriási fogyasztásnak — például *Belgiumban* egy emberre 3.50 kilogramm kávéfogyasztás esik évenként, nálunk 0.75 kilogramm — a pörkölt állapotban vásárolt kávé teszi ki a túlnyomó részt. A *fiumei pörkölték*ből hozzánk kerülő kávé a legkülönbözőbb módon és a legkülönbözőbb vegyi állomásokon lón végleg és mikroszkopailag megvizs-

gálva és mindenütt elismerték, hogy a kávéból várt követelményeknek csaknem ideálisan megfelel. Az egész boszorkányság abban áll, hogy a kávé pörkölés alkalmával hosszú időkre terjedő elállásra konverzálják. Az említett pörköltékben a kávé pörkölés alatt és után egy sajátságos konzerváló eljárás alá vetik, mely abban áll, hogy a gyümölcsburokból nyert ártalmatlan alkotórészekkel impregnálják olyformán, hogy a kávé pörkölt állapotban is hónapokig eláll teljesen változatlanul. A megejtett kísérletek alkalmával kiderült, hogy valamely szabad helyen szétterített pörkölt kávé hónapok után végleg megvizsgálva, legfontosabb alkotórészből — a coffeinből — egyetlen tízed-százalékot sem veszített, holott a házilag pörkölt kávé már egy-két nap alatt lényegesen sokat veszít eredeti zamatjából, illatából és erejéből.

Nem kell tehát félnünk attól, hogy pörkölt kávé vásárolva, zsákban macskát veszünk; hiszen ez eshetőségnek sokkal inkább ki vagyunk téve a nyers kávéval, és ha látszólag drágábbnak tűnnek fel egy csekélységgel, hát ez tényleg csak látszólag történik. Mert határozottan drágább az a kávé, melyet a szakácsné az ő nem mindenkor kifogástalan tisztaságú serpenyőjében silányít tönkre; és a háziasszonynak is meg lesz az az elégtétele, hogy az „ur” nem fogja többre becsülni akár-melyik kávéház feketéjét az ő sajátkezü készítményénél.

És ha majd meggyőződik erről, akkor hálálja meg az önzellen tanácsomat azzal, hogy hívjon meg alkalomlag egy csésze — jó fekete kávéra.

Dr. Csapár Ferencz.

szükségét annak, hogy Dalmácia összeköttesék a monarchiával és az okkupált területtel.

Lecher hangsúlyozza az északnyugati vasut és az államvasut-társaság államosításának szükségességét. Utal arra, hogy Magyarországon az építkezésekhez csak magyar cementet szabad használni és kéri a minisztert, hogy reciprocitással éljen. Ez alkalommal a vaskartell ellen is nyilatkozik.

Wittek lovag vasutügyi miniszter egyebek közt a vasutépítésknél követett szociálpolitikai intézkedésekre vonatkozólag kijelenti, hogy a munkások érdekeinek megóvásáról a legnagyobb mértékben gondoskodtak.

A miniszter biztosít arról, hogy a miniszterium kötelességének tartja az egyes érdekcsoportok törekvéseinek figyelemmel tartását és hogy amennyire lehet, az egyes tervekkel megérésük után megvalósítsa. Mindenekelőtt azonban a megértett tervek megvalósítása szükséges, amiért is a miniszter a javaslat elfogadását kéri.

Több szónok felszólalása után az ülést tíz óra után berekesztették.

A következő ülés holnap este hét órakor lesz.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, december 13.

Jól értesült körökben azt hiszik, hogy Dreyfust január 9-én szállítják Cayenneből Franciaországba.

Páris, december 13.

Hir szerint a magyar Esterházyak pört indítottak a franciaországi Walsin-Esterházyak ellen az Esterházy név jogtalan bitorlása miatt.

Páris, december 13.

A „Libre Parole” mai száma Walsin-Esterházyaknak a semmitűzők első elnökéhez intézett levelét közli, amelyben késznek nyilatkozik biztos fedezet alatt megjelenni a semmitűzők büntetőtanácsa előtt, hogy valamenyny már kihallgatott vagy még kihallgatandó tanúval szembeállítsák s hogy minden reávonatkozó kérdésre nézve fölvilágosítást adjon. Walsin-Esterházy utal a levélben az ellene emelt vádakra és azt mondja, hogy meg akarja védeni nevének és gyermekeinek becsületét s egy halottnak, Henry ezredesnek a becsületét, akivel nem osztozhatik oly büntetésben, amelyet sem az egyik, sem a másik nem követett el.

Páris, december 13.

A „Matin” tudni véli, hogy ha a katonai hatóságok nem tesznek lépéseket Picquart ideiglenes szabadlábra helyezésére, Labori haladéktalanul kérvényt fog benyújtani a semmitűzők nyolczadik tanácsához Picquart szabadlábra helyezése iránt. Hir szerint már tegnap benyújtottak ilyen értelmű kérvényt a semmitűzőkhez. A „Journal” jelenti, hogy a semmitűzők tagjai tegnap arról tanácskoztak, hogyan kezeljék a titkos iratcsomót.

Páris, december 13.

A Havas-ügynökség jelenti Nancyból: A rendőrség tegnap csúrájában fojtott el egy antiszemita tüntetést, amelyen „Le a zsidókkal!” „Éljen a hadsereg!” kiáltások hangzottak. Tíz embert letartóztattak, de valamennyit szabadlábra helyeztek.

Páris, december 13.

A kamara tegnapi ülésén történt összehívás következtében Boyer és Déroulède képviselők ma délelőtt párbajt vívtak. Az ellenfelek két golyót váltottak, de egyikük sem sebesült meg.

Páris, december 13.

A semmitűzők ma Bois-leffre tábornokot hallgatta ki.

TÁVIRATOK.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, december 13. A költségvetés folytatásos tárgyalása során **Wassermann** (nemzeti-szabadelvű) kijelenti, hogy pártja, minthogy a koalíció tilalmát eddig nem szüntették meg, megújítja erre vonatkozó indítványát. A szociáldemokráciában, amint a stuttgarti pártgyűlésen kitűnt, fordulat állott be; leveréséhez a munkásvédelem továbbfejlesztése szükséges. A nemzeti-szabadelvű párt nem fog segédkezet nyújtani a dolgozni akaró munkások ellen való fenyegetések büntetésének fölösleges szigorításához. Az anarchizmus ellen energikus rendőrséggel kell küzdeni. Szólv hozzájárul a hadsereg bizonyos fokú szaporításához és a gyarmatügyi költségvetés felhasználásához. A kiutasításoknál óvatosan és szigor nélkül kell eljárni és nem szabad a külföld kritikáját tűrni. Szólv szívőből kívánja a hármasszövetség fenntartását, de aggodalommal látja, miként fejlődnek a dolgok Ausztriában. Németország, szükség esetén a maga lábán is meg fog állhatni. A cukorprémiumok egyoldalú leszállítását szóló pártja Németországban visszatartja.

Vollmar (szocialista) a kiutasítást a legrosszabb eszköznek tartja a németiség föllendítésére. Szóló pártja utál minden erőszakot akár fejedelmek, akár magánemberen, akár anarchista, akár a kormány követi el. A szociáldemokrácia nem akar harcra, nem akar erőszakot, nem akar felforgatást, hanem a társadalom szerves fejlesztését akarja a maga szellemében.

Azután a jobboldal nagy zajongása közben így szólt:

A kiutasítás barbarizmus volt. A német névre egyáltalán nem volt méltó!

Ezért az elnök **Vollmar** t rendretasította.

Mottly lengyel képviselő az előtte szólott szocialista vezér szavait teljesen helyesli. A lengyelek kiutasítása kicsinyes eljárás, amely a nagy Németországhoz nem méltó. Ujabbban „nagy német” fanatizmus kapott lábra. A kivándorlás és kiutasítás körül követett politika nemzetközi bonyodalmaakra vezethet. (Nagy zaj.)

Gróf Limburg-Stürum azt mondja, hogy a szomszéd államok nagyszabású fegyverkezése mellett a német hadsereget is színvonalon kell tartani. A dán határon lévő községekből való kiutasításokat megokolja Dániának az a törekvése, hogy a határtartományokat megint elszakítsa Porszországtól. Az anarchizmus a szociáldemokráciának gyümölcse, ép úgy, amint a szociáldemokrácia a haladópárt vállán nőtt nagyra.

Thielmann államtitkár bejelenti, hogy a hadügyminiszter tárczája eredeti követelését kilencz millió márkával leszállítja.

Mottly (lengyel) a Ház nagy nyugtalansága közt beszél. A politikai helyzetet fejtegeti és megőrja, hogy a trónbeszéd, midőn a császár lefegyverzési javaslata iránt rokonszenvét fejezi ki, ezzel egyidejűleg szükségesnek mondja a hadsereg újabb szaporítását. A szövetségek biztossága és a belső megelégedés a legjobb alapja az államnak. Le évek sora óta oly politika nyilvánul, amely a birodalom saját alattvalóinak megsemmisítésére irányul.

Kimagasló cselekedet ebben az irányban a keleti tartományok németiségének védelmére alapított egyesület megalakítása és támogatása. Az elvetett sarkányfogak dusan gyümölcsöznek Németország minden vidékén. Sajnálatos, hogy még oly férfiak is, mint Richter képviselő, aki a legelősebben elítélte a dánok kiutasítását, a szlovák kiutasítást csak kicsinyes dolognak tekintik, pedig meg vannak a népjogi szerződések, amelyek minden lengyelnek garantálják a porosz királyságban való tartózkodást. Eltekintve ettől, a kiutasítások rendszere nemzeti szempontból is gyűlöletes. Különös egyoldalú szövetségi viszony az is, ha egy szövetségi állam polgárait gonosztervek módjára a hatá-

ron túl toloncolják. A hármasszövetséget mindazonáltal ez az eljárás nem rendítette meg. (Tetszés a lengyelek padjain.)

Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Romániából kiutasított törökök.

Bukarest, december 13. **Sefik bey** volt román katonai attasét és **Halil Murfak** volt követségi tanácsost, akik most csak mint új-török szökevények tartózkodtak a román fővárosban, a rendőrség kiutasította Bukarestből. („N. Fr. Pr.”)

A bolgár kabinet-válság.

Szófia, december 13. A kabinet rekonstrukciója küszöbön áll. **Velicskov** kereskedelmi és földművelési miniszter a keleti vasutak ügyében kötött szerződés következtében a kabinetből megvált és a szobranjeban a szerződés ellen fog fellépni. **Velicskov** az unionistákat képviseli a kabinetben és ezek közül **Vazsoff** és **Madzsaroff** miniszterek szintén kiléptek a kabinetből. Hir szerint a fejedelem az oroszbarát pártból fogja a kabinetet kiegészíteni.

A beiruti német konzul ügye.

Bécs, december 13. Azokkal a helytelen verziókkal szemben, amelyek **Bilinski**nek, az osztrák kiegyezési bizottság elnökének a bizottság hó 12-iki ülésében a német császár beiruti nyilatkozata felől tett kijelentéséről forgalomban vannak, a „Wiener Abendpost” **Bilinski** nyilatkozatának hiteles szövegét közli, amelyből kitűnik, hogy **Rutowski** nem közölte vele előzetesen az interpelláció tartalmát, ami a házszabályok szerint kötelessége lett volna. Ha **Bilinski** ismerte volna az interpelláció tartalmát, nem engedte volna meg a benyújtását, mert nézete szerint, a parlament életében nem szokás uralkodók nyilatkozatait interpelláció tárgyává tenni, kivált ha olyan államok uralkodóiról van szó, amelyekkel monarchiánk barátságos viszonyban van.

Kréta.

Kána, december 13. A nagyhatalmak tengerhajó elhatározták, hogy proklamációt intézzenek a krétaiakhoz, amelyben oltalmukat biztosítják a török lobogónak s tudtára adják a lakosságnak, hogy **György görög herceget**, a szultán szuverenitásának elismerése mellett, három évre főbiztossá nevezték ki. **György herceg** megérkezését a legközelebbi napokra várják.

Gárdatorozás Montenegróban.

Cettinje, december 13. Az új ismétlőfegyverek kiosztásával megbízott bizottság, amely a múlt héten kezdte meg munkáját, azt az utasítást kapta, hogy az egész országból 4000 embert toborozzon egy gárda alakítására, amelynek főnökévé **Mirko herceget** nevezték ki.

A kínai oszárné akoziója.

Peking, december 13. Rendszerint jól értesült kínai körökben híre jár, hogy az özvegy császárné **Tuhang-Jin-Huant** a számkivetésből visszahívni szándékozik. Ha ez a nem hivatalos tudósítás helyes volna, azt bizonyítaná, hogy a császárné erős alapokon nyugvónak tekintti hatalmát és vissza akarja helyezni hivatalukba a mérsékelt haladópárti hivatalnokokat, hogy fokozatosan végrehajtsa a szükséges reformokat. A diplomáciai kar hölgyeinek audienciáját véglegesen holnapra tüzték ki.

Zsidóüldözés Algirban.

Algir, december 13. Az antiszemita tüntetve keresztül vonultak a város főbb utcáin, tetleg bántalmazták a zsidókat. Az üzleteket bezárták. Komolyabb incidens nem történt. A polgármester, aki állásáról lemondott, a város háza erkélyéről csillapító beszédet intézett a tömeghez.

Algir, december 13. **Max Regis** algiri polgármester lemondott állásáról és felszólította a polgárságot, hogy nyugodtan viselkedjék. A katonaságot konzignálták.

Kuba.

Washington, december 13. A havannai tartomány kormányzójára, állítólag, Lee tábornokot nevezik ki, William Ludlow vezérőrnagyot pedig Havanna város polgári és katonai kormányzójává szemelték ki.

Madrid, december 13. Határozottan jelentik, hogy Sagasta minisztereinek a kamarát a békeszerződés jóváhagyása előtt föl fogja osztani. A „Correo” azt hiszi, hogy Sagasta nem igen fog szietni a békeszerződés benyújtásával, mert meglehet, hogy az amerikai szenátus a békeszerződést amelyet a szenátorok egy része ellenez, el fogja vetni.

Washington, december 13. Hoar és Hale szenátorok bemutatták a szenátusban Massachusetts és Maine államok polgárait az azt a határozatot, amelyben tiltakoznak az Egyesült-Államok szuverenitásának a Filippini-szigetekre való kiterjesztése ellen s általában az ellen, hogy az Egyesült-Államok idegen területet foglaljanak el az illető nép beleegyezése nélkül.

A Jeruzsálemi pátriárka.

Berlin, december 13. Amint a „Germania” állítólag illetékes római forrásból értesül, Poubelle vatikáni francia nagykövét azt az utasítást kapta kormányától, hogy minden eszközzel követelje Pavi Jeruzsálemi pátriárka eltávolítását.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Kintutetett államtitkár. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Plösz Sándor igazságügyminiszeri államtitkárnak, kitűnő szolgálatai elismerésül, a Lipót-rend középkeresztjét díjmentesen adományozta.

— Gróf Zichy Jenő itthon. A magyarok őshazájának kutatása egyidőre bevégeződött. Gróf Zichy Jenő, aki a tanulmányuton volt kis tudós csapatot vezetett, tizhónapi nyomasztó utazgatás után visszaindult Budapestre. Brindisiből — amint fumei tudósítónk jelenti — ma reggel kelt utra Triest felé s holnap éjjel Fiumébe érkezik. Itthon az Országos Kaszinó nagy lakomával fogadja. A banket azonban este lesz, amelyen Zichy Jenő Budapestre érkezik.

— Szobonya családja. Szobonya Mihály, a minap meghalt festőművész a legnagyobb nyomorban hagyta hátra özvegyét és kis árváját. A Magyar Képzőművészeti Társulat igazgató-választmányának pillanatnyi segélyképpen készült forintot utalványozott az özvegynek. Wlassics miniszter pedig háromszáz forintot. Ezenkívül a meghaldogult művész barátai mozgalmat indítanak az árván maradt család megélhetésének biztosítására. Szobonya hagyatékában mindössze két befejezetlen kép maradt. Ezeket Roskovics Ignác befejezi és átadja megrendelőiknek.

— A szent-jobb átszállítása. A szent-jobb elhelyezésére szolgáló kápolnát a királyi palota-építkezések miatt l e b o n t j á k s ezért a szent-jobbot vasárnap ideiglenesen a korona-termébe fogják elhelyezni s ott őrzik az új kápolna elkészültéig. Az áthelyezésnél ott lesz Vaszary Kólos hercegprímás, a miniszterelnök és a két koronaőr.

— A postaigazgatóság vendége. Sir A. B. Walkley, a nagybritaniai postaigazgatóság egyik főtisztviselője, tegnap óta a városban tartózkodik. Ma Szalay Péter, a magyar posta-, távirat- és távbeszélő-intézet elnök-igazgatójának vezetése mellett megtekintette postai berendezéseinket. Ezeknek tanulmányozása végett jött Budapestre.

— Személyi hír. Cseh Ervin, az új horvát miniszter, ma Zágrábba érkezett s még az este tovább utazott Vukovárra.

— Zubovich Fedor Afrikában. Zubovich Fedor, a brayurjáról híres huszárkapitány nemrégiben Afrikába utazott az angolok harczerét megtekinteni. A kapitány minden országban, ahol háború út ki, meg szokott jelenni s szakcikkeiben írja meg a hadakozó katonaság hátrányait és előnyeit. Zubovich most az egyiptomi kérdéssel készül

könyvet írni s az adatokat a helyszínen szerzi be. A kapitány a jövő hónapban tér haza, a verőcezi Migazzi-kastélyba.

— Kubik Béla lovagias ügyel. A képviselőház szombati zajos ülésének utójátékai még egyre tartanak. A Kubik-Werner affairét ma intézték el egy jegyzőkönyvvel. Ez a jegyzőkönyv a következőképpen szól:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1898. december 13-án Kubik Béla és Werner Gyula országgyűlési képviselő urak között felmerült lovagias ügyben.

Jelen voltak: Kubik Béla ur képviselő-tében Fáy István és Tóth János, Werner Gyula ur képviselő-tében Molnár Béla és Wolfner Tivadar.

Fáy István és Tóth János elégtételt kérnek a Werner Gyula ur által a Magyar Ujság folyóévi december 11-én megjelent számában írt, vézercikkben Kubik Béla urra tett sértő megjegyzésekért.

Molnár Béla és Wolfner Tivadar, Werner Gyula ur nevében és megbízásából kijelentik azt, hogy felük a képviselőházban előfordult ismeretes incidens befolyása alatt egy, a Házban felmerült szuppozitívumból indult ki, s ebből folyólag cikkét jóbiszemüleg írta; kijelentik azt, hogy nézetük szerint a cikkben egyáltalán sértés nincs, ennek dacára kijelentik azt is, hogy felük sajnálja, miszerint Kubik Béla ur nyilatkozatát előbb nem olvasta, mert akkor megjegyzéseit nem tette volna meg, melyeket ezennel meg nem történtnek kíván tekinteni.

Fáy István és Tóth János kijelentik, hogy Werner Gyula ur megbízottainak felük nevében tett kijelentését, Kubik Béla ur nevében ezennel tudomásul veszik.

Az ügy mindkét részről befejezettnek nyilatkoztak. Jelen jegyzőkönyv két egyenlő példányban kiállítva, mindkét fél megbízottai által aláíratott.

Kelt mint fent

Fáy István.

Molnár Béla.

Tóth János.

Wolfner Tivadar.

A másik affaire, amely ugyancsak Kubik Béla és Kenedy Géza között keletkezett, véglegesen még nincs befejezve. Kubik Béla segédei, Fáy István és Tóth János kardot, Kenedy Géza segédei pedig, Molnár Béla és Wolfner Tivadar, mivel Kenedy jobb karján valami furunculus van, pisztolyt ajánlottak. Fegyverbíráóság döntésére bízták a dolgot. Kenedy Géza segédei Dániel Gábor, Kubik Béla segédei pedig Ivánka Oszkár kérték föl fegyverbírákúl s ezek Bemczky Ferenc elnöklése alatt ma délután öt órakor ültek össze. Meghallgatták dr. Kosztka Emil és dr. Kovács Aladár orvosokat s abban állapodtak meg, hogy Kenedy Géza a karján levő baj miatt hátrányban lévén, az affaire kardparbj útján való elintézését bizonytalan időre el kell halasztani. Így az ügy csak néhány nap múlva lesz véglégsen befejezve.

— Kintutetés. A közös pénzügyminiszteriumban alkalmazott magyarok közül Thalóczy Lajos udvari tanácsoson kívül még többen is részesültek kintutetésben. Károlyi Árpád, az ismert történetíró, az állami levéltár aligazgatója, a harmadosztályú vaskorona-rendet kapta. Szintén ez a rend jutott dr. Szalay László közös pénzügyminiszeri osztálytanácsosnak.

— Egy jogtudós halála. Ninschius Ferenc, német egyházjogtudós, berlini egyetemi tanár, ma Berlinben hatvanhárom éves korában meghalt. Ninschius Berlinben és Heidelbergban tanult; 1872-ben Berlinbe neveztek ki rendes tanárnak; 1872–73-ban a birodalmi gyűlés tagja és 1888 óta a berlini egyetem képviselője volt az urakházában. Több egyházjogi művet írt.

— Házilap kiállítás. A karácsonyi házi ipar-kiállítást és bazárt ma délelőtt kilenc órakor nyitották meg hivatalosan a központi magyar házi iparcarnok kerepesi-út 22. szám alatt levő helyiségében. A megnyitáson megjelentek báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, Győzy Béla albor-nagy, Micsek Endre kereskedelmi miniszteri titkár, lovag Falk Zsigmond, Gelléri Mór és dr. Kovács Gyula királyi tanácsosok stb. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter kilenc órakor érkezett meg. Ráth Károly igazgató rövid beszédben üdvözölte a minisztert, majd elmondta a kiállítás történetét. A miniszter kijelentette, hogy örömmel

jött el a kiállításra, amelyben a magyar nép házi munkájának termékei vannak felhalmozva. Ohajtja, hogy a kiállítás mindinkább gyarapodjék, mert a beküldött s a muzeum által értékesített tárgyak csak a magyar nép jólétét mozdítják elő. A miniszter ezután megnyitottanak nyilvánította a kiállítást, amely az eddigieket gazdagság és szépség dolgában egyaránt túlszárnyalja. A kiállítás mátlól kezdve a nagyközönség számára is nyitva áll.

— Egy bizottsági tag halála. A fővárosnak egyik ismert polgára: dr. Nyiri Lajos ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, ma hajnali 3 órakor, 66 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja, többek közt Korányi Frigyes egyetemi tanár is, aki sógora volt. A meghaldogult temetése holnap, szerdán délután 3 órakor lesz a Bálvány-utca 21. számú gyász-házból.

— Zsendő urberések. Telgárt gömörmezei községben — mint tudósítónk írja — az urberések föllázadtak a község előljárósága ellen, mert a tulajdonukban levő korcsmaépületet, amely háromszáz forint évi hasznóbért jövedelmez, jegyzői lakással és községhez akarta átalakítani, mi által az urberések jövedelme száz forintra apadt volna le. Az előljáróság fölmondotta a korcsmásnak a bérletet, az azonban nem kapott más megfelelő helyiséget és nagyobb bérösszeget ígért az eddiginél, hogy megmaradhasson. Az előljáróság hallani sem akart erről. Az urberések ezért fölzdultak az előljáróság ellen és a háta mögött bérbeadták a korcsma-talomalommal együtt tizenöt esztendőre, évi nyolczszáz forintért. A bérlő hajlandónak mutatkozott nyolcz évi bér előleges megfizetésére, sőt áldomásul két hektoliter pálinkát is adott az urbereseknek. A bepálinkázott emberek, eddig ki nem kutatótt egyének izgatására, megrögzötték a bérbeadást ellenző előljáróságot, amely annyira megrémült, hogy csendőrkért táviratozott a szolgabírónak. A csendőröknek sikerült a rendet egyelőre helyreállítani.

— Közfogók. A „Magyar Ujság” és „Nemzet” főszerkesztőjének, Gajári Ödön országgyűlési képviselőnek és nejeinek, született Abrahamffy Kornéliának leányát, Stefániát, eljegyezte báró Born Frigyes krajzai nagybirtokos. — Gabányi László nagykarolyi telekkönyvezető eljegyezte Mátészalkán Mátray Aranka kisasszonyt, néhai Mátray Sándor volt honvédszázados leányát. — Fránkl Lajos mérnök Budapestről eljegyezte Meller Clemi urhölgyet Sopronból.

— Magyar azoozialisták Svájcban. Megírtuk már, hogy a magyarországi szocialdemokraták karácsonyra országos kongresszust terveztek, amelyet Czepléden tartottak volna meg, hogy a Budapestről kitiltott elvtársaik is jelen lehessenek a fontos tanácskozásokon. Az illetékes hatóság azonban nem egyezett bele, hogy Czepléden kongresszusozanak. Budapestre is gondolták, de itt ép oly kevéssé remélték az engedély megnyerését, mint a vidéki városok bármelyikében. Arra határozták hát el magukat, hogy a kongresszust a keleti Svájcban tartják meg. Ezzel kettős célt érnek el. Zavartalanul szidhatják a magyar kormányt és társadalmat és — utaznak is egy kicsit. A költségeiket ugyanis a külföldi társalgyletek fizetik!

— Ahol a golya sem jár. A csendőrségnek immár a golyára is van gondolja. Amint a kakastollasok községről-községre járnak, azt is megfigyelik, hogy melyik házba száll le a hosszúcsőrű golyamadar. Különösen az aradmegyei Vinyest községben vizsgálatták nagyon a kéményeket, mert ott ez idén még alig volt keresztelőd. Nem is volt hiábavaló a fáradságuk, mert megtudták, hogy miért nem jár a golya Vinyestin. Egy hasonló nevű vén kuruzlóasszony: Golyán Erandafirné: hessegette el őket, már hosszú idő óta s ki tudja, hogy hányszor. Épen azt nyomozta most a csendőrség, s vizsgálóbíróval egyetemben és pedig meglepő eredménnyel. Egyik szerelmes lány és férjes menyecské s másik után vallja be nagy bűnét s mind azzal védekezik, hogy Golyásné csabitotta őket a bűtöré és hogy ők busásan meg is fizettek neki a „fáradságért”. A kuruzló asszony két ízben a saját lányán, Golyán Katalinon is kipróbálta a tudományát s mikor a sikert látták, megindult a vinyesti és vidéki lányok és asszonyok

bucsujárása. Meglepően nagy azok száma, kik bűnüket bevallották. Az eddigi nyomozásból kiderült az is, hogy nem jelentéktelen azok száma sem, kik az ilyen módon rendkívül meggazdagodott kuruzlóasszony keze alatt elpusztultak. A vizsgálóbíró a súlyos büntettek halmaza miatt Gólyánét letartóztatta és börtönbe vitette.

— Szerencsétlenség egy építkezésnél. Nagy szerencsétlenség történt ma délelőtt az Egyetem-tér és a most kiépülő Koplany-utca sarkán emelkedő Andrássy-palota építkezésénél. Négy napszám: Mazura János, Szokoly István, Altal Péter és Tipula Mátyás azzal voltak elfoglalva, hogy a negyedik emeleten a két főfalra egy vasgerendát igyekeztek beilleszteni. A négy ember nem tudott megbirkózni a roppant súlyú vasal és leejtették. A hatalmas gerenda ráesett az udvar pilléréhez támasztott állványra, amelyen a munkások álltak, s az állvány összeomlott alatta. Mazura János a negyedik emeletről a földsintre esett, Szokoly István a második emeletre, a másik kettő pedig a harmadik emeletre. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket, akik nyomban ott termettek és a szegény embereket bevitték a Rökus-kórházba. Kezüik, lábuk, mindenkinek összetört. Mazura aligba marad életben. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kit terhel e szerencsétlenségért a felelősség. Az épületet a nyáron kezdték építeni és a mult szombaton tartották a koszoru-ünnepélyt. Az épületet Jablonszky és Vass műépítészek, Kronfusz és Sturm építőmesterek építik. A főpallérok Lehoczky és Meixner.

— Kilencz katona. Szent-Pétervárról táviratozzák: A kronstadti Konstantin-erődben tegnap egy ágyú megtöltésénél robbanás történt, amely kilencz katonát megölt. Ezenkívül egy tiszt súlyosan, két tiszt könnyen és hét közkatona szintén súlyosan megsebesült.

— Kedélyes fogházór. A bécsi rendőrség elfogta nemrégiben Brunauer Vilmost, akivel a budapesti törvényszéknek is volt számonlő valója. Ezért kérték is a kiadatását, mely kívánságnak a bécsi ügyészség most eleget tett. Ma indították utnak Bécsből Brunauer egy fogházór kíséretével. Budapestről Balogh Gergely fogházór ment elébe a tárra. At is vette a foglyot bécsi kollegájától és beült vele egy harmadik osztályú kocsiába. Az utolsó állomáson, Rákos-Palotán állott meg a vonat, mikor a jámbor fogházór leszállott. Csak egy perczre megy el, mondotta foglyának, akinek persze nem volt ez ellen semminemű kifogása. A fogházór elment. A többit ugy is tudhatja az olvasó.

— Családi dráma. A régi idők elavult romantikája vissza-vissza jön néha a modern világ forrongó, lüktető zajába. Egy anya, aki meghal a gyermeke koporsóján — mesébe való jelenet ma már. És mégis, beleszővődik némelykor az események tarka színjátékába. Promontoron történt, hogy Láng József magyar királyi posta- és táviró-tiszt, a ki budai lakásáról ment oda anyósának látogatására, revolverével magára lőtt és még aznap belehalt sebébe. Hogy mi vitte végzetes tetteire, azt nem tudják még. Talán életuntság. Tegnap volt a temetése. Az utolsó tisztelet megadására sokan jelentek meg volt pályatársai közül és ott volt özvegy anyja is, akit leg súlyosabban érintett a váratlan szerencsétlenség. A gyászoló anya ráborult a fia koporsójára — és föl sem kelt. Nagyon rosszul lett; egyhá kellett fektetni és nem sokára meghalt. A frissen hantolt sir mellé megássák holnap az anya helyét is, aki sietve sietett fia után az örök békeesség hazájába.

— Fogyházból a kaszárnyába. A királyi távirólőleg ötveneszes osztrák császári jubileuma alkalmából amnesztiát adott a bűntetésüket ülő katonaszökevényeknek. A vácrói fogyházból — mint tudósítónk írja — a mult heten bocsátottak szabadon harminceöt fegyveseket, akik a honvédség dezertorai voltak. A honvédségnek olyan börtöne, ahol a hosszabb rabolga helyek ülnek, nincsen s ezért a nagyobb bűntésit rendszeren a vácrói fogyházba szállítják. A királyi kegyelméből mindegyik négy-öt évvel előbb szabadult meg a börtöntől, de a katonai szolgálatot nem

engedték el nekik. Legnagyobb részüket egyenesen a honvédségekhez vitték, hogy a két esztendő alatt kiszolgálják.

— Tűz egy mentelapen. Szepsi-Szent-Györgyön tegnap óriási pánikot okozott a város közepén lévő állami mentelap egy istállójának kigyuladása. Az égő istállókból kiszabadított lovak örült vágatással száguldoztak végig az utcákon és három katonát el is tapostak. A sebesülteket beszállították a kórházba.

— Kifosztott adópénztár. Sátoralja-ujhelyi tudósítónk táviratozza: A homonnai adóhivatalba ma éjjel ismeretlen tettesek betörték. Először a hivatalban lévő kis Wertheim-szekrénynek estek s ezt ki is furták alkalmas eszközök segítségével. Ebben a szekrényben voltak a lelett pénzekről szóló összes okmányok. Ezeket a betörők magukkal vitték. Azután a hivatalban lévő nagy Wertheim-szekrényt akarták kinyitni, amelyben a hivatalos pénzek voltak. Ez azonban nem sikerült, bár — mint a nyomok mutatják — sokáig dolgoztak rajta. Hajnalig kinlódtak vele a betörők, de sehogy sem tudtak beldogolni. Az eddigi nyomozás azt derítette ki, hogy a betörők idegenek voltak, akik a reggeli vonattal elmenekültek. Az esetről táviratilag értesítette az előjáróság a miskolczi pénzügyigazgatóságot, honnan Talpököcs Vazul pénzügyigazgató ment ki Homonnára.

(j) Mivel lépjük meg szeretteinket karácsonyra? Közeleg a karácsony ünnepe. Örömmel nézünk az egész emberiségnek karkulónbség nélkül. Teljes magasztosságban azonban a karácsony ünnepe csakis ugy képzeltető, ha az, ami a kedélyeket igazán felvidítani képes: a zene nem hiányzik a család köréből. Mert egyedül a zene az, mely gyermeket, felnőttet s öreget egyaránt felvidítani és szórakoztatni képes. E magasztos ünnepeket emeli azon szokás, hogy e napon ajándékokkal kedveskednek egymásnak a családtagok és ismerősök. Nehéz az elhatározás e tekintetben; de legzölyszerűbb, ha egy zenélő tárgyval vásárolunk szeretteinknek. Ma már annyira vitte a technika, hogy a legpraktikusabb tárgyba, mint asztali-ív-készletekbe valamint phantáziái tárgyakra belevitte a zenét. Különösen nagybecsűek a most annyira kedvelt forgatható mechanikai családi hangszerek, mint Phönix, Iutona, Ariston stb., melyeken a legjobb magyar vagy bárminő más tetszés szerinti darabot el lehet játszani zeneismeret nélkül. De még mennyire meglepő a „muzsikáló karácsonya”. Ez a zene-ajándékok egyik legérdekesebbike. A karácsonya talpazatában igen ügyesen egy zenélő mű van elrejtve; egy rugó nyomására a karácsonya egész várátlanul elkezd játszani s a zenélő mű egyuttal a karácsonyfát körforgásba hozza. Van-e vagy képzeltető-e alkalmazható megajándékozás karácsonyra? Ez érdekes és leleményes ajándéktárgyak gyártását hazánkban jelenleg Sternberg Armin és Testvére hangszergyáros-cég honosította meg, kiknek sikerült e zenélő ajándékokat annyira népszerűvé tenni, hogy ma már általánosságban el vannak terjedve.

— A lángok között. Apatinból táviratozza tudósítónk, hogy ott az este Heckermann Antal földbirtokos háza ismeretlen okból kigyuladt s az oltás körül három ember szerencsétlenül járt. Elter Mihály és Lehor Pál a háztetőről lezuhantak: A előbbi a lábát törte, az utóbbi pedig oly súlyos agyrázkódást szenvedett, hogy most a halállal víródik. Kohlberger Mátyás, egy harmadik ember, a vasmacskával volt elfoglalva és oly szerencsétlenül kezelte, hogy a hatalmas vasdarab ráesett és agyonsujtotta. Kohlberger azonnal meghalt.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhákat (Benger gyártmány), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl Helyek Adolf, Szervia-tér „a vadászruhák”.

— Ragyogó karácsonyfadix Kortész Tódornál.

Naplórend.

Naptár: Szerda, december 14. — Római katolikus: Nikár Kant — Protestáns: Nikár. — Görög-orosz (december 2.): Hábakük. — Zsidó: Tebeth 1. — Nap két: reggel 7 óra 27 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 52 perczkor. — Hold két: reggel 8 óra 27 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 56 perczkor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8–10 óg. Angol iparművészeti tárgyak kiállításán az iparművészeti múzeumban, nyitva d. e. 9–1 óg és d. u. 6–8. Megtekintése díjtalan.

Modern metszetek kiállításán az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9–1 óg. Megtekintése díjtalan.

A Hódolós árszökevények, Eisenhut Ferenc öltői löcsépe Városliget, Andrássy-ut végén, kibátó reggel 9-től este 1/5 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekdíj 30 krajczár.

Rövid uton.

(Botrány a bécsi községtanácsban.)

Lueger Károly, Bécs város polgármestere találta föl a leghatalmasabb szert az obstrukció megszüntetésére. Persze olyan szert, amelyet csak Bécsben lehet alkalmazni, s ott is csak a városházán. Ha nálunk alkalmazza, valószínűleg kellemetlen helyzetbe kerül, de Bécsben, ugy látszik, elég jó, legalább a mai első előadásán nagy sikere volt az új szernek.

A dolog lényege az, hogy Lueger ur egyszerűen elrendelte, hogy minden ellenzéki szónok (ott ellenzék nem Luegeristákat jelent) tartozik előre bejelenteni a jegyzőnek, hogy mit akar beszélni, ha pedig ezt tenni elmulasztaná, egyszerűen megragadtatik két természetes szolgáló ur által és rohamos sietséggel eltávolíttatik.

A mai napon két községtanácsost vitetett ki Lueger a tanácskozó teremből, a harmadik pedig csakis azon az elmés módon menekült a kidobás elől, hogy maga ment ki.

Bécsi levelezőnk az új szenzációs találmányról és annak premiéréjéről a következőket telegrafálja nekünk:

Bécs, december 13.

A községtanácsban ma Lueger ur ismét kimutatta a foga fehéret. Az ellenzéki — de csakis az ellenzéki — tanácsosoktól azt követeli legujabbán Bécs város „érdemes” polgármestere, hogy előre bejelentsék szónoklataikat s azok részleteit a jegyzőknek, különben nem adja meg nekik a szólásjogot.

Dr. Förster községtanácsos ma beszélni óhajtott, de nem engedélmeskedett Lueger parancsának, nem jelentkezett a jegyzőnél, amiért aztán Lueger megragadta tőle a szólásjogot.

Erre persze óriási láрма támadt a német nemzetiek között.

Dr. Förster kiabálva követelte magának a szólásjogot. Ehelyett azonban Lueger rátámadt, hogy ha továbbra is fentartja magának azt a jogot, hogy mint városi képviselő beszéljen, akkor elfogja távolíttatni.

Mint hogy Förster nem hagyta abba a lármázást, Lueger parancsot adott két szolgálóknak, hogy szólítsák fel Förstert a távozásra, s ha erre nem menne, vigyék ki. Dr. Förstert erre felszólította Lueger a távozásra; de ő kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. A szolgálók Lueger intésére újabb felszólítás nélkül kiteszkolták dr. Förstert a teremből, dacára annak, hogy Brix és dr. Mittler városi tanácsosok őket ebben meg akarták akadályozni.

Ezért aztán Lueger a fentemlített két községtanácsost is kizárta az ülésből. A kettő közül azonban csak Brix tett eleget újabb felszólítás nélkül a kizárási határozatnak; míg Mitlert öpügy kellett a szolgálóknak kivezetniök, mint előbb dr. Förstert.

A posta krisztkindije.

A magyar királyi posta, e hivatásánál fogva forgalmi célokra szolgáló intézet, karácsony ünnepén előtt rendszeren az ismeretterjesztés szolgálatába is beáll és gondosan megfogalmazott rendeletekkel tanítja ki a közönséget, hogy mikép kell csomagolni.

Ez a posta krisztkindije.

Örömmel várjuk minden esztendőben a rendeletet, mely az idén is megérkezett már s melyben a postaigazgató ur rendszeren nagy előszeretettel használja az első személyt, akár csak a miniszterek. („Megtettem az intézkedéseket,” — „intézkedéseim,” — „figyelmükbe ajánlom” stb.; a személy ugyanolyan, mint a miniszteri rendeletekben, csak a mód nem parancsoló.)

Figyelemmel olvastuk el hát az idei rendeletet is, melynek alapeszméje: a gyors kézbesítés szükségessége s a postai tisztviselők óriási munkájának könnyítése természetesen üdvös és hasznos gondolat. A kivétel módokrataira nézve mindazonáltal a következő pontokban leltük föl az abszurdumokat:

1. Ujságpapíroba vagy ezekorpapíroba csomagolni tilos.

2. A pecsételéskor vésett pecsétnyomó használható.

3. A csomagokat úgy kell átkötni, hogy a zsinég keresztelése a czimiraton legyen.

Az első pontban azért van abszurdum, mert ha az újságpapíroszt ótszörösen vagy hatszorososan vesszük, akkor abba kitűnően lehet csomagolni. A czukorpapíros is megteszi. Biztosítja a postaigazgatóságot, hogy puhább tárgyakat, például hamis hajlat, (czopfol) akár újságpapírosba, akár czukorpapírosba úgy be lehet csomagolni, hogy nem fog belőle kilátszani, mint ebből a rendeletből.

A második pontban azért van abszurdum, mert ma már csak minden tizedik embernek van vésett pecsétnyomója. Vagy erre az alkalomra külön kell csináltatni? Minek, mikor a pecsételést elvégzi a ragasztás, nem pedig a kifosztás ellen való védekezés!... Hiszen, aki bántani akarja a csomagot, az egy sem a pecsétet nézi, hanem kiharítja a csomagot, vagy elviszi pecsététől. Lám, a postakiszli vésett pecsétnyomóval, volt lepecsételve és mégis elemelték.

A harmadik pont végül azt kívánja, hogy a zsinég keresztelése a czimiraton legyen! Ráfeltűnt his követelés ez, mert az a czélja neki, hogy a csomagra ragasztott „czimirat” meg legyen védve. Igen ám, de ha én véletlenül túvel, czérvával már ugyanis odavarrtam a czimiratot (például a csomag sarkára), minek akkor még a „keresztelés is?!“ Mit szól ehhez a postadirekció?

A postaigazgatóság egyébiránt arra kéri a közönséget, hogy lehetőleg délelőtt önként és lehetőleg már két-három nappal karácsony előtt adja fel a küldeményeket. A rendeletben nincs megjelölve, hogy melyik postahivatalból fogják a legtöbb esetet visszazavarni. Pedig „a közönség érdekében” ezt is közölni kellett volna.

Akták egy mamáról.

Csinos, barna fiatal ur áll a bíró előtt. Előkelő famulitól való, atyafiságban van a közelében legnagyobb szereplő vívó családokkal. Különben titkár a belügyminiszteriumban.

Néhány hónapja egy másik tárgyaló tereben láttuk, ahol nem a házassági perek csomóját oldozgatják. Valami párbaja volt a felesége miatt egy huszár főhadnaggyal, mivel a főhadnagy ur az utcán nagyon a szemébe talált nézni az asszonyának. Ki is kapott a csintalanságért, két orvos is alig tudta össze varrogatni rajta a folytonossági hiányt.

Az előtt néhány héttel is a törvényszéken jár. Akkor is párviadal miatt volt hivatalos. Megvagdalta a felesége ügyvédjét: hogy merete fölkeresni bájos kliensét olyankor, amikor ennek nincsen fogadó órája.

De mikor én adatokat kértem ő nagyságától a válópörhöz — védekezett az ügyvéd.

— Szerezze be más úton, ne a feleségem lakásán, mivel ő nagysága, ha elváltak élünk is, most is feleségem — vágott vissza a férj, egyidejűleg nem a leggyöngédebben érintve a fiskális arcát. Emiatt is párbaj keletkezett azután s az ügyvéd lemondott a fiatal asszony képviseléről.

Most nem ilyenféle dolgok miatt caitálja föl a bíró.

— Amint méltóztatik tudni, hivatalos kötelességem önököt felhívni, hogy béküljenek ki. (Csönget.)

— Szolga, kérje be a nagyságos asszonyt!

— Nincs itt, alázatosan jelentem.

— Azért folytathatjuk. Tehát — alig voltak együtt három hónapig. Azóta harmadfél esztendő telt el s a doktor ur nem tagadhatja, most is épp úgy szereli ő nagyságát, mint azelőtt. Hisz párviadalra hiit többeket, csupán a miatt, mert válópörben levő nejére az utcán, talán puszta véletlenségből, rászétek.

— Nem lehet, bíró ur, nem lehet. Méltóságok csak belenézni az aktába.

— Talán mellőzzük ezt most!

— Tessenek csak kibontani, más bíró kezében voltak eddig az iratok. Ott van egy zöld jegyzőkönyv, a számát már nem tudom, de kilátszik az iratesomóból. Arról tanuskodik, hogy ő excellenciája, az anyósom, kéthónapos házas koromban zálogba tette a feleségem ruháit, az én garderohomat s megparancsolta a huszárnak, hogyha ruháimat kérem, csak azt mondja, a padlásra vitték, hogy a moly meg ne egye. Ez pedig az én nőm tudtával történt, az úgy kapott pénzen vitte el anyja harmadfél hónapos házaskoromban fürdőre. Felszólítottam a feleségemet, hagyja ott az anyját, végtére én vettem el, nem a mamája s a felelet az volt: hogy a mama nem akarja.

A bíró nézi, nézi az aktát: csakugyan.

— No, de talán megbocsáthatja ezt nekik, hiszen asszonyok.

— Méltóztatnék csak ott egy másik irományt is végig nézni. (A bíró keresi.) Abban meg az van, hogy az excellenciás asszony zálogba tette a férje tábornoki uniformisát és a tisztikartól kapott drága emléktárgyat.

— Ez azonban nem tartozik ide.

Ez talán kevésbé, bár az aktákban van, hanem az már inkább, hogy lehuzta a feleségem újjáról a jeggyűrűt, hogy zálogba tehessen, váltókat íratott vele alá, amelyeket nekem kellett kifizetnem. Úgy, hogy már apósom is megsekalta a dolgot s gondnoksági pört indított az anyósom ellen. Újból kértem a feleségemet: hagyja el a szülőit, anyja megmételjezi és öngyűsége azt felelte, hogy a mama nem akarja.

— Ne rekrimináljunk, doktor ur, béküljön ki — vág közbe mosolyogva a bíró — hisz ezek már ugyanis a múltéi. (Csönget.)

— Talán már megérkezett öngyűsége.

— Alázatosan jelentem: nincs itt.

— A szemébe is megmondtam volna, amit most mondani akarok. Ez pedig az, hogy igazam volt, amikor figyelmeztettem, hogy anyja megmételjezi, hogy előbb-utóbb nagyon könnyelművé lesz. Amíg becsületemmel összeegyeztethetőnek találtam, szóval, tettel s nem egyszer fegyverrel kezemben oltalmaztam. Még akkor is ragaszkodtam a házassági kötelék fenntartásához, amikor már tudtam, hogy nekem abból öröm többé nem fakad. Azt hittem, hogy megmentem őt egy tisztességes élet részére, ha környezetéből kiragadhatom. Azok után azonban, amiket ma tudok már, csak arra kérem a bíró urat, oldja fel mielőbb ezt a köteléket, amelyből nekem annyi keserű tapasztalat és oly sok szegény jutott.

A bíró csönget: Nem jött el a nagyságos asszony?

— Nem.

— Pedig megcéláltam őt is, mondja el amit tud, hátha kihámozzuk a kibékítő igazságot. Talán ezt is — a mama nem akarja.

— Mindegy, válni akarok, bíró ur.

— Nem békitem tovább, doktor ur.

Makai Emil újabb költeményei.

— 1898 — 1898. —

A karácsonyi könyvujdonosságok fényes sorába egyszerű rózsaszínű kötösben állít be ez a kis könyv, nyolcz ivnyi foglalataival erősen versenyzőn a többiekkel. Avagyis inkább nem versenyez semelyikkel sem, mert a maga fajtájában legelül halad; nem csupán a most megjelent verskötetek közt, hanem általában is. Makai Emil, aki a magyar lírában igen előkelő helyen pengeti lantját, az ifjú poétanemzedékben pedig — hiába — a legelső, Makai Emil három évi poétai munkásságával számol be a mostani könyvben. A költőnek régi, lényeges kvalitásai, az orgonaszó fönsége, mely keresztülzug az édes lírai dalon, a formákkal való páratlan ragyogás és a muzsika végén az utóöngás, mely csak az igen erős fonású lírai huroknak szokott a tulajdonosságuk lenni; mindez természetesen ebből a kötetből is kiesendül, hogy a szürke-kedvű embert egy órára belécsalja a poézis országába; ahol Makai Emil kedves virágai és gunyoros alluzióinak fonatai között áll, félvállalval régi romantikus motívumokra támaszkodva, miket repkényvel övez és strófákkal

tataroz, hogy a férfikorba lépőnek el ne omoljon a kedves emlék. A költő egyénisége ebben a kötetben csak annyiban más, hogy gondolkodásának mélységét és impressziói körét látjuk benne fokozódni. Meg nem állhatjuk, hogy a pazar gyűjteménybe belé ne nyuljunk és ide ki ne vegyünk belőle két bűbájos verset.

A szirén.

Káprázat villog a szemébe
Elérhetetlen messzeségből,
Ott, hol az ég hiborszegéye
Simul a habok selyemébe
Egy szenvedélyes hosszú csókban:
Az én szirénem, ő is ott van.
Haja csillámlik fenn a vizen,
Hogy megigézzem, elveszitsen.

Érzem, mi vár rám; hogy a végzet
Millió veszélybea utólerhet,
Látom, a parton akik állnak,
Mint odaejtett foltok, árnyak,
Hogy futkosnak, hogy intgetnek;
Egynek jajja még cseng fülemben:
Édes fiám, ne hagyj el engem!...

És én mindézt nem hallva, látva,
Csak rohánok ki a világba,
Órjító lázban ég a vérem,
De őt elérem, el kell érnem!
Legyen bár álom szeméfenye,
Habok csillámló tüneménye,
Legyen káprázat, villi, szellem —
De én azért csak hadd szeressem.

Én aranyhaju szép szirénem,
Én fehérarcu tüneményem,
Én legédesebb, legszebb álomom,
Én szűzi, tiszta ideáлом!
A hullámok sodorjának csak,
Sziklára, szirtre dobjanak csak,
Hogy legalább hideg halottan
Egy perczre melletted nyugodjam.

Fehér kezűddel vonj ki partra,
És fektess le a ravatalra,
Virágágyán a szigetednek,
Halottját a te két szemédnék.
És homlokomat simogatva,
Göngyölöss be aranyhajadba
És sügd a habnak nagy titokban:
Ez a hálott az én halottam.

A viszhang.

Két légi tündér hajdanában
A földgolyóra költözött.
A rónaságon él az egyik,
A másik a hegyek között.

Két légi testvér mind a kettő,
Öröktől él s örök talány.
Az ifjabb bánatos, de csacska,
A vénebb vig, de néma lány.

Az egyiket — a Délibábot,
A perzselő nap fonta rá
A sarga puszta homlokára,
A villanó égbeolt alá.

Amíg a viszhang — ő a másik,
A szomorú, de csacska lány:
A marczona hegyek leánya,
A meg-megszólaló magány.

A délibáb szantunkbe szökken,
A viszhang a szavunkba vág:
Nem elhagyott a szürke puszta
S nem társatlan a némaság.

A kötet V a s s József könyvkereskedése kiadásában jelent meg. Ára egy korona.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Operaház. A „Zsidónó”-ben mint Rechát ma este hosszabb betegsége után vizionáltuk Diósyne Handel Bertát. Főlépülése a színházat nem egy repertoire-neheztségen segíti keresztül. A közönség is örült, hogy a művésznő friss, meleg hangja újra megcsendült az ensembleban, hiszen oly ritka az ilyen viruló, zománcozó hang, amelynek már megvan a teljes színpadi gyűjtő ereje és még nincs egyetlen ráncza és szépséghibája sem. Rechát a közönség élvezettel hallgatta. Eudoxia hirczegnőt Blätterbauer Gizella énekelte. Végtele-

nül szép megjelenése illuziót keletkeztet; ma a Rechával való nagy kettősben alakítása drámailag is megelentült. Larizának az Eleázár talán legjobb szerepe. Vannak helyi-közeli briliáns mozzanatai, amikor hangja csillogva tölti be a nézőteret, de a fény mellett többrendbeli árnyék is settenkedik. Nef bibornokja nem szorul újabb méltánylásra. Kertész, aki Lipótot énekelte, úgy halljuk, most Perottinál tanul. Azt hisszük, jó kézbe került.

* **A Magyar Színház ügye.** A Magyar Színház gazdakérdése még mindig nincs elintézve. A napokban említettük, hogy a színház vezetői tárgyalnak a Vigaszínház bérlőtársaságával az intézet átvétele végett. Ma színházi körökben igazgató-válságról is beszéltek. Beöthy László, úgy halljuk, beadta lemondását. A lemondás oka részint abban keresendő, hogy a színház egyes részvényesei a fentemlített tárgyalásokat folytatják, részint abban, hogy a színház egyik tisztviselőjét az igazgató megkerülésével elbocsátották.

* **Kassai visszavonulása.** Kassai Vidor, a Népszínház kiváló művésze, mint értesülünk, január elsején nyugalomba vonul. Azt a szerepet melyet a Népszínház legközelebbi újdonságában, a „Diák kisasszonyok“-ban neki kiosztottak, már visszaküldte az igazgatónak.

* **Egy nap a paradicsomban.** Dr. Guthi Soma a magyar zsrnalisztikában egyike a legelméletesebb tollforgatóknak. Kétféle croquis-jait, amelyeket Gutius néven ír, jól ismeri a közönség. Bohózatát, amely „Egy nap a paradicsomban“ címmel ma este színre került a Kisfaludy-színházban, ugyanaz a könnyedség és ugyanaz a pompás humor jellemzi, mint törvényszéki kárczolatait. A darab egy házaspár kalandjait beszéli el. A férj és feleség uton-utfélen megcsalják egymást, de nem válhatnak el — a nagybácsi végrendelete miatt. Ennek az egyszerű mesének keretében Gutius legjobb ötleteit mondja el. A nagyszámú, jórészt pesti közönség kitűnően mulatott a grujtő bohóságokon és a felelősség után ötször-hatszor a lámpák elé hívta a szerzőt a szereplőkkel együtt. Az előadás elég jó volt. A Kisfaludy-színház különben fennállása óta ma este akaszthatta volna ki először a fekete táblát, amely a színházak napi történetében azt szokta hirdetni, hogy „minden jegy elfogyott.“ Az óbudai színháznak azonban nincs ilyen fekete táblája, mert eddig nem mutatkozott a szüksége.

* **Wlassics miniszter a téli kiállításon.** Dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter hétfőn délután egészen váratlanul megjelent a városligeti új múcsarnokban és több, mint két óra hosszát időzött a téli tárlaton. Látogatása a küszöbön álló kormányváltásokkal van kapcsolatban.

* **Operai estély.** Az országos zeneakadémia holnap, szerdán tartja első operai estélyét. A nővendékek énekelnek a „Jancsi és Juliska“-ból, „Fidelio“-ból, „Parasztbecsület“-ből, „Szevillai bohócból“, „Traviata“-ból, „Sába királynőjéből“, „Troubadour“-ból és „Bajazzok“-ból.

* **Estély a lipótvárosi kaszinóban.** A lipótvárosi kaszinó december 17-én, szombaton este fél tíz órakor Grünfeld Alfréd bécsi zongoraművész, Naval, a bécsi opera tenoristája, Petri hegedűművész, a drezdai opera hangversenymestere és Várad Margit énekesnő közreműködésével hangversenyt rendez.

* **A Nemzeti Szalon kiállítása.** A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítását hétfőn 16-án d. e. 11 órakor fogja Wlassics Gyula kultuszminiszter megnyitni. A kiállítás egy hónapig tart és a Szalon új helyiségében (Ferenciek-tere 9.) reggel kilenc órától este kilenc óráig husz krajczár belépti díj mellett megtekinthető. Csütörtök délután az iskolai tanulóifjúságnak, vasárnap délután pedig a közönségnek ingyen áll nyitva.

* **Iparművészeti nagyerem.** Az iparművészeti nagyeremmel, amelyet a közoktatásügyi miniszter az idén alapított, a karácsonyi kiállításán szereplő iparosok valamelyikének ítéltek oda. A jury tagjai lesznek: Radics Jenő, az iparművészeti múzeum igazgatója, Mihálik József múzeumi igazgató-őr, Fittler Kálmán, az iparművészeti iskola igazgatója,

az iparművészeti társulat két választmányi tagja, a közoktatásügyi minisztérium két hivatalnokja és a kiállítók két bizalmi férfa. A bizottság a jövő héten dönt.

* **Magyar művész Berlinben.** Grosz Gizella zongoraművész, aki Budapesten a zeneakadémián Thoman Istvánnal tanult, Berlinben nagy sikerű hangversenyt rendezett. A „Berliner Tagblatt“-ban dr. Schmidt Lipót azt írja, hogy úgy a Chopin-féle Concert allegro-t, mint a Wagner-Liszt féle Tannhäuser-nyitányt (amelyeket a fiatal művésztől hallott) nagyon érdekesen játszotta. Előadásában élénk és eredeti zenei érzék nyilvánul meg; technikája előkelő szinten áll és a pedállal is csinosan tud bánni, amire a berlini kritikus megjegyzi, hogy például szolgálhat más zongorázóknak.

* **Hangverseny Zentán.** Az országos nemzeti szövetség javára Zentán hangverseny volt, amelyben Kemény Rezső, a budapesti zeneakadémia tanára, Inkey Gizella, Molnár Géza és Pongrácz Gyula működtek közre.

FŐVÁROS.

(A háztulajdonosok új adója.) A főváros, köztudomás szerint, két dologban bőkezű: az itatópapír költségeiben és az új adókban. Mentségre szolgál azonban, hogy mind a kettőt a nagyközönség fizeti. Az új adók közül (egész garadában heverték a tervek a közgyűlés asztalán) csak az ötszázalékos iskolaadó és az ötforintos kerékpár-adó lépnek a jövő évben életbe; a többi, legalább egyelőre, a papíron marad. Várni kell egy alkalmas pillanatot, amikor elhomályosodik néhány percze a főváros pazar gazdálkodása s valami égető közmunkakérdés halaszthatatlan volta lesz előtérben. Erre az időre van előkészítve a kövezési járulék szabályozása is, amelyről a főváros finansziális bajainak ideig-óráig való orvoslását remélik. Az új adót a közadóságnak tekintik, amelyet a ház- és telektulajdonosok a rájuk eső arányban záros határidő alatt kötelesek a fővárosnak megtéríteni. Az melléke, hogy az illető kérte-e a kövezést, vagy nem, arról az utcáról hozzáférhető-e a háza, telke, amerről a kövezés van, a földolog az, hogy fizessen, mert különben betáblázzák és ez a közadóság minden magántartozásnál előbbre való. Az új szabályrendelet tervének foglatja az, hogy a járulék a kövezésre használt anyag értéke, a kövezet szélessége és hosszúsága szerint változik. Ehhez természetesen a többiek között hozzájárul még a köztörvényhatósági bizottság is.

(A czitadella.) A gellérthegy-i czitadella még a múlt esztendő végén a főváros tulajdonába jutott, de most is a katonaság lakja, mert az átadás formalitásai még nem történtek meg. Herczeg Lovkovitz hadtestparancsnok most átírt a közmunkák tanácsához, hogy a czitadella vár mi voltának a szabályzatban előírt módon való megszüntetéséről minél előbb gondoskodjék.

(A szobrokra vágyó budatok.) A székesfővárosnak adományozott tíz szobor közül kettőnek, és pedig Hunyady János és Bethlen Gábor szobrának a főváros második kerületében leendő elhelyezése érdekében számos bizottsági tag nevében báró Bánffy Dezső miniszterelnökhez kérvényt nyújtottak be, mely a következőket emeli ki: Budapest székes főváros dunabalti részét már most is, a közel jövőben még inkább számos szoborművel kellene (?) A városrészek egyenlőtlen fejlődésének legalább részben való ellensúlyozása s általában a helyes városrendezési politika szempontjából szükséges, hogy királyaink székhelye, az őskoronázási város: Buda, kellő figyelemben részesüljön, valahányszor ipart, kereskedelmi forgalmat elősegítő intézmények, középületek vagy a város tereit díszítő emlékművek elhelyezéséről van szó. A körülmények mérlegelése alapján állítható, hogy Hunyady János szobra csak a budai részen, még pedig annak „Országút“ nevű területén, nevezetesen vagy a Zárda-, vagy Margit-utcában lenne a legmegfelelőbb helyen, mely a legalkalmasabb a Hunyady család történelmi remiszerezencziáinak ébrentartására, a köztudatban való megőrkítésére. Itten, Budapest egyetlen török-mecsete közelében van legméltóbb helye törökverő Hunyady János szob-

ranak. E hely azért is emlékezetes, mert Hunyady János nagyobbik fia: László épen a hegy oldalában volt egyideje eltemetve, ahol most a török-mecset áll. A mecset közelében legnagyobb köztér a Margit-, zárda-, tudor- és apostol-utcák találkozásánál van s ez a köztér még tágulni fog a rózsadombi szerpentín-ut kiépítésével, melynek tervét a törvényhatósági közgyűlés már elfogadta. A nevezett utcák összeszőgelésénél most is meglévő tér első sorban alkalmas a Hunyady-szobor elhelyezésére, kivált ha lovas-szobor lesz... Itt van egy kimagasló domb, melyről a Mátyas-templom felé tekintő lovas-szobrot úgy a Margit-körútról a zárda-utcai részen, mint a Margit-hídrol kitűnő perspektívában lehetne látni. Bethlen Gábor szobra pedig a fazekas-téren a református templom mellett lévő parkban volna alkalmas helyen, különös tekintettel egyrészt arra, hogy Bethlen Gábor nevé a protestáns vallásszabadság történetével oly szoros összefügg, másrészt pedig arra a helyi körülményre, hogy a szobor a dunaparti korzóról és a parlamenti épület ablakaiból kitűnően szemlélhető lenne.

(Uj városrész.) Az a munkástelep, amelynek létesítéséhez Lukács László pénzügyminiszter ötszáz ezer forinttal járult, új és nagy kerülete lesz a fővárosnak. A Rákos mellett épülő telep ezer házból fog állani s a tavasszal hozzá is fognak már az építkezéshez. Természetes, hogy ebből a városrészből semmi intézmény sem fog hiányozni amire szükség lesz. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter megígérte a telep érdekében néla tisztelgő küldöttségnek, hogy egyelőre négyosztályos elemi iskolát ad nekik, báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter pedig postát és táviróhivatalt állíttat föl a telepen. A többi dolgok a telep benépesedésével egyidejűleg létesülnek majd a munkások városában.

(A gombaárustás.) A főváros szabályrendeletet csinált a piaczon áruba kerülő gombák hatósági megvizsgálására. A belügyminiszter az intézkedést, apróbb módosításokkal, jóváhagyta.

(Budapest szabályozása.) A magyar mérnök és építész-egyesület érdekes témával foglalkozik. Egységes tervet akar csináltatni az egész főváros szabályozására. Palóczy Antalé a gondolat, a főváros egyesítésének huszonöt éves jubileuma alkalmából vetette föl az egyesülethez s nemokára talán már a pályázatot is kihirdetik a szabályozás terveire.

(Segítség.) A fővárosnál van egy alapítvány, a Dankó-családé; tíz-tíz forintot adnak negyedevenként az alapítványból budapesti illetőségű özvegyeknek és árváknak. A segítségért december huszadikáig folyamodhatnak a kerületi előjáróságokhoz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Sajtóügyek a kurján.** Rajkovic Miklós és Zlatanovics Milutin ellen becsületsértés és rágalmazás miatt panaszt emelt Vezenkovics László verseczi tornatanár és a „Budusnost“ című hazafias szerb lap szerkesztője, amiért öt lapjukban, a „Vrsai Glasnik“-ban a legocmányabb szidalmakkal illették. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a sajtóbírószék Zlatanovicsot két hónapi fogházra és százötven forint pénzbírágra, Rajkovicot pedig egy hónapi fogházra és száz forint pénzbírágra ítélte. A vádlottak közül csak Zlatanovics adott be semmisségi panaszt, amelyet a kuris Sebestyén Mihály előadása alapján ma elvetett. — Török Géza asztalos-segéd a Nagyváradon megjelent „Uj világ“ című hetilapba három cikkkel írt ily címek alatt: „Árad város és vidéke munkásaihoz“, „Háború“ és „Népbuítás“. Az ügyészség mind a három cikk ellen osztály elleni izgatás miatt vádat emelt. A november 23-án megtartott tárgyaláson, mely a vádlott távollétében folyt le, az esküdtek csupán a „Háború“ című cikkben találtak igaztást, s csak erre a cikkre vonatkozólag hoztak marasztaló verdiktet. A törvényszék erre Török Gézát két havi államfogházra és öt forint pénzbüntetésre ítélte. Az ügyészség semmisségi panasszal élt kettős okból: először azért, mert a törvényszék meghozott ítéletében nem jelezte ki ha-

tározottan, hogy a vádlottat bíróság is elítéli, másodsor pedig azért, mert az ítélet nem mondja ki, hogy a pénzbüntetés behajthatatlanság esetén mennyi államfogházra változtatandó át. A királyi kuria a semmisségi panaszban felhozott indokok alapján a sajtóbírói ítéletét megsemmisítette, és új tárgyalás tartását rendelte el. — Ugyancsak a nagyváradi esküdtbírói tárgyalta Liptai Iván cipészességének két sajtópörét. Mindkét inkriminált czikk az „Uj világ”-ban jelent meg az egyik a csendőrséget, a másik az uri osztályt, főleg pedig Darányi minisztert támadta meg. Az előbbiért egy havi fogházat, az utóbbiért két havi államfogházat kapott Liptai, akinek semmisségi panaszait a kuria ma elvetette.

— A király elleni „összeesküvés.” Nem régen történt, hogy a budapesti törvényszék Muzsik József, Hartmann Lajos és Kovács Gyula napszámokat, a kik minden komolyabb előkészület nélkül összeesküvést csináltak a király ellen, vád alá helyezte. A törvényszék a megtartott végtárgyalás alkalmával Muzsik Józsefet, Hartmann Lajost és Kovács Gyulát bűnösöknek nyilvánította és Muzsikot három évi, Hartmann és Kovácsot két-két évi fegyházra ítélte. Büntetéseikből mindegyiknél négy-nyé hónapot vett kitöltöttnek. Az ítélet ellen a királyi ügyész sulyosbítás miatt, az összes vádlottak és védők pedig felmentésért felebbeztek. A bűnügy ma került a kir. táblára, ahol az I. büntető-tanács foglalkozott vele, Burg Lajos bíró előadása alapján. A tanácsban Sárkány József táblai alelnök elnökölt. A tábla hosszas tárgyalás után helyben hagyta az első bíróság ítéletét és csupán azt a módosítást tette, hogy a vádlottak fegyházbüntetése a mai naptól számítandó és személyenként három hónapot vesznek kitöltöttnek a fogságból.

— Orvosok mint tanuk. A budapesti orvosi szövetség ma délután hat órákor tartotta az orvos-egyesület házában rendes havi ülését. Ez alkalommal babarcsi Schwartzert Ottó, a budapesti orvosi szövetség elnöke tartott előadást „Az orvosi szakértő, mint tanu” czímen. Az új, büntető perrendtartás javaslata arra az esetre nézve, amikor orvosokat hallgat ki a bíróság, a következő rendelkezést tartalmazza:

„Szakértői személyek, akik oly elmúlt állapotokról és ténykörülményekről tanuskodnak, melyek észleléséhez szakértelem volt szükséges, tanuknak tekintetnek és rájuk a tanukibírátságokra vonatkozó szabályok alkalmazandók.”

Az előadó szerint a javaslat e rendelkezése konfliktust idézhet elő, mert az orvosi szakértő csak véleményét mondhatja, de nem vállalhat pozitívumot, melyre esküt tehet. Az orvosi tudománynak határai vannak, amelyek az abszolút biztosságot ha nem is zárják ki, de nem engedik meg azt, hogy az orvosi szakértő, sokszor igen hiányos adatokból megállapított, véleményére esküt tehesen. Sőt nincs kizárva az az eset sem, hogy ugyanazon tényre nézve két szakértő más-más véleményt ad és így egyikük hamis tanulás vádjába keveredhetik. Ilyen és más okokkal meggyőződen bizonyította az előadó álláspontjának helyességét és végül a következő javaslatot terjesztette elő:

„Intézkessék felterjesztés az igazságügyi miniszterhez aziránt, hogy a sérelmesnek talált rendelkezés az általános polgári perrendtartás törvényjavaslatába fel ne vétessék, arra az esetre pedig, ha a summás eljárásról szóló 1893. XVIII. törvényczikk netán revízió alá kerülne, az abból is kihagyassék.”

Amennyiben pedig ez a javaslat felsőbb helyen elfogadható nem lenne, kérelmezzük az idézett törvényi rendelkezésnek következő kiegészítését:

„Ez a rendelkezés nem alkalmazható az orvosokra, akik a szakértelmükkel észlelt állapotokat és ténykörülményeket illetőleg, mindig szakértőknek tekintendők.”

Az előadást a megjelentek általános helyesléssel fogadták és elhatározták, hogy a javaslat-hoz képest indokolt felterjesztést intézzenek az igazságügyi miniszterhez.

SPORT.

† A Fesztetich-lovak. Gróf Fesztetich Tasziló lovai a jövő ében elsőrangú szerepet fognak játszani a turfón. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy háromévesei: Diadal, Guardian, Hortobágy és Balaton nagyon szépen fejlődnek, azonkívül több olyan jeles származású egyéves csikója van, melyek már ma nagy versenyképességet ígérnek.

† Ottó főherceg versenyistállója. Ottó főhercegnek jelenleg tizenhét versenylova van Salmhof-Marcheggben Romwalternél trainingben. A jövő ében versenypályára kerülő telivérek a következők: Hirnök, Hipp-Hipp-Hurrah, Trial, Ex offo, Jerry, Weaner, Schlauberger, Freedom, Soscha, Brat, Ferbli, Tedd meg nekem, Herzbub, Villány, Allerweil, Fidei, Blumen Mary.

EGYESÜLETEK.

• Láng Lajos lemondása. A képviselőház volt alelnöke, Láng Lajos, mindezeideig alelnöke volt a belvárosi polgári körnek és báró Podmaniczky Frigyes elnökkel együtt vezére a belvárosi szabad-elvű pártnak. Láng Lajos most e kör alelnöki tisztéről is lemondott. Az alelnöki állást a kör legújabb tisztújító gyűléséig nem töltik be.

• Egy iparosképző-egyesület felavatása. A budapesti protestáns iparosképző-egyesület december 18-án, vasárnap délelőtt tizenegy órákor tartja egyesületi házában felavató-ünnepélyét. Ez a ház a székes főváros által adományozott telken, az alföldi-utca 13. szám alatt épült. Az ünnepélyen jelen lesz báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter és Halmos János polgármester is.

• A szentgyörgyvölgyi Bakács-család. A magyar heraldikai és genealogiai társaság december 16-án pénteken délután öt órákor a Magyar Tudományos Akadémia elsőemeleti üléstermében nagygyűlést tart. Az ülésen Boncz Ödön szentgyörgyvölgyi Bakács-család czimerét és származását fogja ismertetni. Ugyanebben az ülésben egy másod-elnököt választanak, fölolvassák a titkári jelentést és megvizsgálják a pénztári számadásokat.

• Vörös kereszt-egylet. A magyar vörös kereszt-egylet igazgatósága ma gróf Csekonics Endre elnöklésével ülést tartott. Az elnök bejelentette dr. Schwartzert Ottóknak egyleti főmegbízottá való kinevezését és meleg szavakban üdvözölte őt új állásában. Ezután Argy János irodafőnök bejelentette az új alapítványokat és az Erzsébet-szoborra befolyt újabb adományokat. Ezekkel együtt az egyesület a szoborra 34.786 forint 40 krajczárt gyűjtött. Az igazgatóság az alapítóknak és az adakozóknak köszönetet szavazott, különösen Rónay Jenőnének, aki a torontálmezei fiókegyletek körében eddig 13.707 forintot gyűjtött.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Kisele János postatakarékpénztári segédtitkár tiszté, Farkas Dezső és Reichner Ottó díjnokokat pedig postatakarékpénztári segédtitkárká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bittera Béla polgári iskolai tanítójelöltet az alsó-lendvai állami polgári iskolához a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába segédtanítónak nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Halász Elanka ingóságai IV., Magyar-utca 28. december 20. Bergl Sándor ingóságai VII., Erzsébet-körút 8. december 24. Chabada testvérek ingóságai VIII., Örömvölgy-utca 38-40. december 30. Hirsch Bernát ingóságai VI., Sziv-utca 26. december 15. Weltkugel Gyula ingóságai V., Bálvány-utca 4. december 15. Schlötzer János ingóságai V., Eötvös-utca 19. december 14. F. Weisz & Comp ingóságai VIII., Kerepesi-ut 20. december 14. Schwach Gusztáv ingóságai VIII., József-körút 29. december 14. Weisz Mór ingóságai VII., Külső-Kerepesi-ut 30. december 15. Mauthner Adolf ingóságai V., Ferencz József-tér 6. december 14. Fejér Farkas ingóságai VI., Petőfi-utca 16. december 14. Bergmann Mór ingóságai VI., Király-utca 100. december 17. Pablovics András ingóságai VIII., Losonczy-utca 14. és 7. december 17. Gerstl Frigyes ingóságai VI., Izabella-utca 85. december 14. Gottlieb Mátyás ingóságai VI., Révay-utca 14. december 15.

A vidéken. Püspök Sándor és társai ingatlanait Domahidán a községhezál december 30. Pollák Henrik ingóságai (nyomdai szerelvények) Pozsonyban Körház-utca 7. december 29. Kohn Ignác ingóságai, Besztercebányán december 28. Herzler A. és Társa ingóságai Sopronban december 29. Kovács István ingatlanai Boldva (Edelény) községhezál december 19. Orosz Samu ingatlanai Tonkháza (Somorja) községhezál december 30. Homolay János ingatlanai Kőrménbányán december 29. Orosz István utódai ingóságai M.-Szigeten december 19. Keviczky Dániel ingóságai Magyarádon (Ipolyás) december 27. Borsos József ingatlanai Zsámbék (Budapest) községhezál december 21. Bezzay Imre ingóságai Nyiregyháza december 28. Chernel György ingóságai Tömördön (Közeg) december 14. Friedrich János ingóságai Pécsét december 22. — Gelléri Dezső ingóságai Losonczon december 16. — Hirsch Izidor ingóságai Kudzsiroon (Szászváros) december 19. — Bulyovszky Sándor ingóságai Ipp (Szilvásvölgy) községhezál december 28. — Csanády Ötönné ingatlanai Székelyhídon december 31. — Engelsmann József ingatlanai Ó-Becsén 1899. február 4. — Egner Mátyás ingatlanai Brád (Körösbánya) községhezál 1899. január 4. — Horváth Alajos ingatlanai Zala-Egerszeg 1899. január 5. — Kovacsóczy Antal ingatlanai Gyöngyösön 1899. január 9. — Csába Péter ingatlanai Kőd (Zsibó) községhezál 1899. január 3. — Helmer Miklós ingatlanai Orczfalva (Vinga) községhezál 1899. január 4.

gai Magyarádon (Ipolyás) december 27. Borsos József ingatlanai Zsámbék (Budapest) községhezál december 21. Bezzay Imre ingóságai Nyiregyháza december 28. Chernel György ingóságai Tömördön (Közeg) december 14. Friedrich János ingóságai Pécsét december 22. — Gelléri Dezső ingóságai Losonczon december 16. — Hirsch Izidor ingóságai Kudzsiroon (Szászváros) december 19. — Bulyovszky Sándor ingóságai Ipp (Szilvásvölgy) községhezál december 28. — Csanády Ötönné ingatlanai Székelyhídon december 31. — Engelsmann József ingatlanai Ó-Becsén 1899. február 4. — Egner Mátyás ingatlanai Brád (Körösbánya) községhezál 1899. január 4. — Horváth Alajos ingatlanai Zala-Egerszeg 1899. január 5. — Kovacsóczy Antal ingatlanai Gyöngyösön 1899. január 9. — Csába Péter ingatlanai Kőd (Zsibó) községhezál 1899. január 3. — Helmer Miklós ingatlanai Orczfalva (Vinga) községhezál 1899. január 4.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 286. sz.) A fehértemplomi járásbírósnál albirói állásra, a budapest-vidéki pénzügyigazgatóság kerületében pénzügybírói szemlélszi állásra, a korponai (Ipolyás) járásbírósnál albirói állásra, a zombori folyamernőki hivatalnál folyamfelügyelői állásra, postamasteri állásra Kónyban (Győr vármegye) lehet a folyamodásokat benyújtani.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 13.

	decz. 13.	decz. 12.
	cents.	cents.
Buza decemberre	71 ³ / ₈	71 ² / ₈
„ áprilisra	73 ³ / ₈	72 ⁵ / ₈
„ májusra	70 ³ / ₈	70
Tengeri decemberre	39 ³ / ₈	39

Chicago, december 13.

	decz. 13.	decz. 12.
	cents.	cents.
Buza decemberre	64 ³ / ₈	63 ³ / ₈
Tengeri decemberre	33 ³ / ₈	33

Mezőgazdaság.

Földmives munkások mozgalma. Bereg vármegyének mező-kaszonyi járásában és a vele szomszédos Szabolcs vármegyének tiszai és kisvárdai járásában a földmives munkások között új-ból élénk mozgalom észlelhető. Mint Mező-Kaszonyból írják, a földmives munkások között nagyszámú röpíratok, füzetes munkák, kiáltványok, munkáslapok forognak közkezen, amelyek mind szervezkedésre buzdítják őket. A tervszerűen üzött agitációnak már is sikere van, mert tegnap Mező-Kaszonyban nagy népgyűlés volt, amelyen még a környékbéli falvak földmives munkásai is részt vettek, közöttük feltűnő nagy számban nők. A népgyűlés, amelyen a Budapesten jól ismert munkás-agitátor, Szikora Zoltán is beszélt jó órahosszáig, nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy idejét látja a földmives munkások szervezkedésének és e célból Mező-Kaszonyban megalakítja a földmives védegyületét. A mozgalom, melynek élén Mező-Kaszonyban Kerekes Lajos áll, rendkívül élénk. — A szabolcsmezei tiszai és kisvárdai jársok minden községében mozognak a földmivelők s eddig öt községben hirdettek népgyűlést, hogy szervezkedésüket megbeszéljék.

Ipar- és kereskedelem.

A cukorárak csökkenése. A prágai nyerscukorpiacson tegnap erős árcsökkenés állott be. Ennek az volt az oka, hogy egyszerre csak kint, hogy csaknem minden országban ezidén erősen gyarapodott a cukortermelés. Így a monarchiában egy millió tonnára teszik az idei termelést, holott tavaly 820.000 tonna volt a produkció. Franciaország termését 75000 tonnával, Németországot 50000 tonnával becsülik többre, mint október 22-én, amikor a campagne megindult. Főleg a nyerscukor ára olcsóbbodott és a prágai jegyzés háromnegyed forinttal alacsonyabb, mint két nappal ezelőtt.

Országos ipar-egyesület. A butor- és rokonipari szakosztály ma délelőtt ülést tartott, amelyen bemutatták a szöv. háziipar előmozdítására alakult pozsonyi szövetségetnek beadványát, melyben a butor- és rokonipari szakosztály pártfogását kéri, egyúttal a beadványra kapcsán beküld két darab szöveget. A szakosztály köszönetet mondott a pozsonyi szövetségetnek a beküldött mintákért, azokat közszemlére állítja ki az Országos Ipar-

egyesület helyiségében és felkéri egyúttal az egyesület igazgatóságát, hogy a két mintát a kézmű- és házipari szakosztályoknak bemutassa és a tagok figyelmét e hasznos és üdvös vállalatra kikerje.

Magyar czéjegyzések. Tekintettel arra, hogy régebbi idő óta számos kereskedelmi cég még német szövegben van bejegyezve s a cég magyar szövegű bejegyzését az illető kereskedők és iparosok azért nem eszközöltették, mert ily pótlólagos bejegyzés az ügyvédi költség-n felül még az illeték-díjgyezék szerint tíz forint s bizonyos esetekben még ennél is nagyobb helyegyhelyiségre kerül, a kereskedelemügyi miniszter átróttal intézett a pénzügyminiszterhez, hogy tenne intézkedést oly irányban, hogy ily esetekben a díjgyezék azon tétele alkalmaztassék, mely szerint a helyegyhelyiségek ivenkint csak 36 krajczárt tesz.

Kőbányai sertéspiacz, decz. 13. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47-5—48-0 kr.-ig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 46—47 krajczár. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-5—49-5 krig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 49—50-0 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 50—50-5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgig. felüli súlyban) 47-5—48 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47—47-5 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban. 45—46 krajczár. Sertéslétszám: 1898. decz. 11. napján volt készlet 37860 darab, decz. 12-én felhajtott 428 db, deczember 12-én elszállított 287 darab, deczember 13-ára maradt készletben 38001 darab. A hízott sertés üzletirányzata csendes.

Bécsi sertésvásár, december 13. A mai sertésvásáron bejelentettek 8873 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3942 darab fiatal sertést, 2679 darab magyar hizott sertést, összesen: 6621 db-ot. Az irányzata gyöngye. Jegyzések: kilogrammonként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 44-5—45-5 krajczár, középmínőségű sertés 43—44 krajczár, könnyű sertés 39—42 krajczár, fiatal sertés 36—44 krajczár.

Pénzügy.

M. kir. postatakarékpénztár. A m. kir. postatakarékpénztárnál novemberben az új betevők, illetve számlatulajdonosok száma volt a takarékgazalomban 9.137, a chequeforgalomban 96, (clearinghoz csatlakozott 35). A betevők (számlatulajdonosok) közül kilépett a takarékgazalomból 6.653, a chequeforgalomból 14. A betevők (számlatulajdonosok) számának gyarapodása a takarékgazalomban 2.484, a chequeforgalomban 32. A betevők (számlatulajdonosok) száma ezen hó végén a takarékgazalomban 356.677, a chequeforgalomban 5.962 (ezek közül eleringtag 4264). Betételtett e hó folyamán a takarékgazalomban 947.146 forint a chequeforgalomban 50.911.512 forint. Visszafizettetett e hó folyamán a takarékgazalomban 838.714 forint, a chequeforgalomban 50.761.499 forint. A betétek a takarékgazalomban 103.492 forinttal, a chequeforgalomban 150.013 forinttal növekedtek. Betétálladék a hó végén a takarékgazalomban 12.909.511 forint, a chequeforgalomban 10.751.357 forint.

Közlekedés.

A Duna-Odera csatorna. A magyar hajózási egyesület a magyar mérnök- és építészegylet helyiségeiben felolvasó ülést tartott, melynek tárgyát dr. Herczföld Samu tükárnak a Duna-Odera csatorna közgazdasági jelentőségéről tartott felolvasása képezte. Felolvasó első sorban jelezte, hogy a kormány egy magyar Duna-Odera csatorna kiépítését tanulmány tárgyává tette. Vázolta azon fázisokat, melyeken ezen terv Ausztriában keresztülment és tüzetesen ismértette, hogy Ausztriának ugy a hős, mint a külön vámtérület szempontjából a csatornából mily véghetetlen haszna lenne. A felolvasó azonban azt hiszi, hogy Ausztria komolyan még sem akarja a csatornát, mert Magyarországának abból még nagyobb lenne a haszna. A magyar közgazdaság kiváló előnyeinek méltatása kapcsán felolvasó azt is igazolta, miszerint Ausztriának nem lehet más célja, mint saját iparcikkjei elől a külföldi iparcikkjeiket elbarrikádozni, hogy azokkal Magyarországon kizárólag dominálhasson és hogy a magyar nyersterményeket a bécsi zsákutczába terelje és így a magyar gazdasági önállóságot hosszú időre megbénítsa. Ezek elkerülése céljából hangoztatta felolvasó a Duna-Odera csatornának magyar részről való kiépítését minden körülmények és minden áldozatok mellett is.

Villamos üzem az államvasúton. Az Egyesült Villamosági Részvénytársaság ajánlatot tett a garambercenze-selmezbányai vonalnak villamos erőre való berendezése iránt. Az ügy jelenleg a magyar királyi államvasútnak van tanulmányozás alatt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, december 13.

Deroute a gabonatózsdén.

Ma már nem is holmi lanyha, kedvetlen hangulatot észleltünk a gabonabörzén, hanem valószínűsége krachnak voltunk szemtanui.

És ennek így kellett bekövetkeznie. A nyolcz forintos szeptemberi buzaár idején a tőzsdén „todsicherre” vették, hogy visszatérünk a „normális” árakhoz. Akkor váltig hangoztattuk, hogy a nemzetközi spekuláció magát és hivatelt végzetes tévhitbe lovalolja bele, és alighogy megindult az üzlet, már ezer és ezer ember vagyona végroncsain siratta könnyelműségét, hogy résztvett az internacionális contremine Vitus-lánczában.

A világ rémulve tapasztalta, hogy kombinációiból kifejtett egy eminens fontosságú tényezőt: a készletnélküli átmenetet az új évadba. Az üzérkedés pedig meghökkenve vette észre, hogy innen is és tulan is a nagy Ozeánon a termelők óriási „Aliance”-t képeznek és tartózkodással halomra döntik a hivatásos tendenziasinálók légvárát. Ma jött az általános kijózanodás. Az árak előbb Magyarországon, aztán, amikor látták, hogy mégse fulladunk meg a saját zsirunkban, a külföldön is „regulálódtak”, vagyis alkalmazkodtak a kínálat és kereslet viszonyához, ez örökérvényű, kérlelhetetlen tényezőhöz.

Egyszerre csak látjuk, miként vedlenek át a legelszántabb eladók vérmes vevők. Folyt az árhajszja felfelé! Közeledtünk a tíz forintos márcziusi buza, a 8 forint 70 krajczáros márcziusi rozs kurzusához, a 11 forintos készbuza árhoz: a tőzsdén vették végkimerülésig a papír-buzát és rozsot! Idejekorán figyelmeztettük akkor első sorban a termelőket, akiknek dolga szemünkben mégis csak „előbbreváló a differenciáléseknél, kifejtettük, hogy a gazdának, ha e magas áraknál is vonakodik terméke értékesítésétől, hogy magatartása akkor már veszedelmesen hasonlít a spekulációhoz és hogy a véletlenre bizza spekulációjának jó vagy rossz sikerét.

Annál is inkább tartottuk ezt kötelességünknek, mert nem becsültük kevésre a páratlanul kedvező időjárási viszonyok lefolyását az üzlet tendenciájára. Megmondottuk továbbá, hogy rossz vége kell hogy legyen annak, ha az ágensek a papír-buza 9 forint 90 krajczáros, a rozs 8 forint 70 krajczáros kurzusánál száz forintot fedezetek ellen boldogot-boldogtalan kliensül akvirálnak és foglalkozás, kor és nembeli különbség nélkül toborozzák össze az ad hoc spekulánsokat. Tudtuk, hogy ilyen körülmények között egy semmi, egy szellessége elegendő, hogy vad fergetegként vonuljon végig a tőzsdén és pusztítson a tulhajtott kurzusok sűrű erdejében.

No hát, ez az orkán ma végig sepet a gabonacsarnok berkeiben, vehemensebb erővel sem mint vártuk volna. Egész nap folytak az exekuciók és a tőzsdé titkári hivatalában nem győzték expedálni a különböző fő- és alpinczerekhez, magán és állami hivatalnokokhoz, diplomás hölgyek és urakhoz címzett óvásokat.

A tegnapi zárathoz viszonyítva mintegy húsz krajczárt tesz a buza, körülbelül tizenöt krajczárt a rozs; tíz krajczárt a tengeri és hat krajczárt a zab árszintesége. Legmagasabb idei árából pedig a rozs 55 krajczárt, a buza 45 krajczárt veszített. Zárál a buza márcziusra 9 forint 47 krajczáron, áprilásra 9 forint 26 krajczáron, a márcziusi rozs 8 forint 10 krajczáron, a májusi tengeri 4 forint 76 krajczáron, a márcziusi zab 5 forint 82 krajczáron.

A készáru üzletben alig volt forgalom. Hivatalos értesítés híján alant közöljük a mai eladásokat, amint azokat feljegyeztük. Ezek alapján kenyérmagválnál tíz, takarmány czikkéknél öt krajczárnyi ársökkenést konstátáltunk.

A külföldi piacok ma szintén kedvezőtlen jelentéseket küldtek. Amerikában 1/2 centig terjedő hanyatlást tapasztaltak az árak. A látható készlet buzában 2.640.000 bushellel gyarapodott, tengeriben 2.522.000 bushellel apadt. Bécsben 15 krral csökkent a buza, 10 krral a rozs ára. Liverpoolban

a redwinter kurzusa 3/8 pennyvel olcsóbbodott. Párisban leszállt 1/4 frankkal a buza ára, 30 centimessal a liszté. Berlin és London nyugodt irányt jelentett.

New-yorkból jelentik, hogy az Unio látható gabonakészlete kitétt

	e z e r b u s h e l l e n		1897	1898
	e héten	mult héten		
buzából	26738	24098	34744	54284
tengeriből	17847	20369	40681	17461

A kivitel az atlanti kikötőkből pedig a következő mennyiségeket karolta föl:

	Angliába	Franciaországba	Belgiumba	Németországba	Atóbbi kontinensre
e z e r b u s h e l l e n					
buza	3530	290	650	500	90
tengeri	1420	50	1160	1320	60
z s á k b a n					
liszt	350	—	—	—	100

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. Budapest, 10.60 frton, 100 mm. 78 k. Budapest, 10.55 frton, 100 mm. 77.5 k. Budapest, 10.46 frton, mind három hónapra.
Paksi: 2700 mm. 76.8 k. Budapest, 10.20 frton, mind három hónapra.
Szivácsi: 5000 mm. 73.3 k. Budapest, 9.95 frton, mind három hónapra.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 10.25 frton, három hónapra.
Rozs. 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.— frton, 500 mm. januári szállítással Budapest, 8.20 frton, készpénzben.
Tengeri. 400 mm. Budapest par. 4.32-6 frton, 200 mm. Kabán, 4.20 frton.
Árpa. 100 mm. takarmány, Budapest, 6.40 frton, 100 mm. takarmány, Tiszaföldvár, 6.— frton.
Zab. 100 mm. Budapest, 6 frton, 150 mm. 5.90 frton, 100 mm. 5.85 frton, készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	A vagy U	100 klg. készpénz-ára		100 klg. készpénz-ára	
		frtől frtig	frtől frtig	frtől frtig	frtől frtig
Buza	ó tiszavid.	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.25 10.30
		78	10.35 10.45	79	10.50 10.55
		80	10.60 10.65	81	—
" pestvidéki	ó	74	—	75	8.95 10.—
		76	10.05 10.15	77	10.20 10.25
		78	10.30 10.40	79	10.45 10.50
		80	10.55 10.60	81	—
" kshérm.	ó	74	—	75	8.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.25 10.30
		78	10.25 10.45	79	10.60 10.55
		80	10.60 10.65	81	—
rozs	ó elsőrendű	70—72	8.30 8.85		
		másodr.	—	8.25 8.30	
árpa	ó takarm.	60—62	6.10 6.40		
		szeszfőz.	62—64	6.70 7.50	
zab	ó sörfőzésre	64—66	7.70 8.60		
		ó	—	—	
tengeri ó	ó bányási	—	5.55 5.60		
		másnemű	—	5.50 5.55	
" ó	ó káposzta	—	—		
		másnemű	—	—	
repcze	ó	—	—		
		másnemű	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli Üzede számla			
		december 18-án	december 19-án	december 20-án	december 21-én
buza	márczius	9.53	9.54	9.64	9.66
	április	9.32	9.34	9.44	9.46
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
rozs	márczius	8.16	8.17	8.21	8.23
	április	—	—	—	—
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
tengeri	május	4.79	4.80	4.84	4.86
	november	—	—	—	—
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
zab	márczius	5.85	5.86	5.88	5.90
	október	—	—	—	—
repcze	augusztus	12.10	12.20	12.10	12.20
	—	—	—	—	—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.65—55—57—50—56—9.53 frton, április 9.42—9.33 frtonon.
Rozs márczius 8.19—11—8.15 frton. Tengeri május 4.84—77—4.80frton. Zab márczius 5.86—84—5.86 forinton. Repcze — frton.
Délután. Buza márczius 9.52—9.47 forinton, április 9.31—9.25 forinton. Rozs márczius 8.13—10—8.11 frton. Tengeri május 4.80—76—4.77 forinton. Zab márczius 5.85—5.88 forinton. Repcze augusztus 12.20—12.25 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 102100 mm. Rozs 8600 mm. Árpa 66200 mm. Zab 33200 mm. Tengeri 2600 mm. Liszt 9400 mm.

Gabonaforgalom:

1898. december 12.

Table with columns: ékeztetett méter mázsza, elszállított méter mázsza. Rows: búzából, rozsból, árpából, zabból, tengeriből.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, december 13.

A mai tőzsde lángha irányzatú volt és a bécsi tőzsdei események hatása alatt állott, ahol a kormányok félhivatalos közleménye nagy riadalmat okozott a vasipari és bányáipari részvények között Rimamurányiak erősebben voltak gyűlve.

Az előtőzsdén Magyar hitelrészvény 387.75-388.80, Osztrák hitelrészvény 356.95-357.90, Osztrák-magyar államvasut 362.-363.75, Rimamurányi 280.25-282.75 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kótlások: Közúti vasut 367.50-368.75, Villamos vasut 218.75-219.50, Magy. hitelrészvény 338-338.70, Magyar leszámítoló bank 258, Rimamurányi 278.50-282.60, Osztrák hitelrészvény 357.50-358.30, Osztr.-magy. államvasut 362.70-363.70, Földteherment 96.20, Magyar jég- és vízontbirt 57, Lujzamalom 182-185, Magy. ált. közszénb. 87, Ganz 2220 frton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.-2.50 forint, 8 napra 5.-6.- frt, december utóijára 8.-9.- forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: dec. 12., dec. 13. Rows: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámítoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: dec. 13., dec. 12. Rows: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, december 13. Zsír adék csak kis tételekben került forgalomba. Az irányzat lángha maradt, az árak csökkenők. — Szilva és szilvaiz üzlettelének.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 Kilo grammra, Pécs, Ár. Rows: Dicsőszendrű ingyen hordó, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, december 13. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak szilárdak. — Baromfinál lángha, árak szilárdak. — Halban lángha, árak emelkedtek. Tej és tejtörzsmékek nál lángha, árak változatlanok. Tojásnál lángha, árak szilárdak. — Zöldségnél lángha, Gyümölcsnél lángha, árak változatlanok. Fűszereknél csendes. Időjárás borult, enyhe. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi czikkék hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52-56 frt. II. 50-52 frt. Birkahús hátulja I. 38-40 frt. II. 34-38 frt. Borjúhús hátulja I. 64-68 frt. II. 55-64 frt. Sertésbús lörendű 45-50 frt, vidéki 40-44 frt (Minden 100 kil nként.) Kolbász füstölt 50-80 kr (kilónként). Sertészsír hordóval 57.0-57.5 frt (100 kilónként). — Baromfi (elő). Tyúk 1 pár 1.10-1.40 frt. Csirke 1 pár 0.60-1.20 frt. Lud hizott kilónként 25-35 kr. — Különlék. Tojás 1 láda (1440 db) 33.0-38.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60-3.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.0-1.0 frt. Lenese m. 100 kiló 7-9 frt. Bab nagy 100 kiló 7-9 frt. Paprika I. 100 kiló 30-60 frt. II. 20-30 frt. Vaj 1. reudü kilónként 0.5-0.90 frt. Tea-vaj kilónként 0.95-1.20 frt. Burgonya, rozs, 100 kiló 1.80-1.80 frt. Halak. Harcsa (elő) 0.90-1.20 frt 1 kiló. Csuka (elő) 0.90-1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.60-0.70 frt.

Szesz.

Budapest, december 13. Finomított szesz nagyban 54.1/2-54.25. Finomított szesz kicsinyben 54.50-54.75. Élesztő szesz nagyban 54.25-54.50, Élesztőszesz kicsinyben 54.75-55.-, Nyersszesz adózva nagyban 53.1/2-53.25. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.50-53.75. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 14.-14.1/2. Denaturált szesz nagyban 21.-21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.50-21.75. A kontingens nyersszesz ára Bud-pestben — forint. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendő.

Bécs, december 13. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18-18.10 frt/eg kg el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 18.-18.10 forint. Deczemberre — forint.

Prága, december 13. Adózott tripló-szesz 53.75-54 frt, adózatlan szesz 17.50 frton azonnali szállításra kelt el.

Triest, december 13. Kiviteli szesz tartályokban szállítva román és magyar áru — frt, ésehb árú 11 1/2-11.75 forint és 11.50 január-márciusi szállításra 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, december 13. Az enyhe időjárás és alacsonyabb külföldi jegyzésekre az irányzat lángha volt. Buza tavaszra 9.52-9.40-9.41 forinton, rozs tavaszra 8.29-8.24 forinton, zab tavaszra 6.23-6.10 forinton, tengeri május-juniusra 5.12-5.09 forinton költetett.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, december 13. A kormányának a prágai vasipar részvénytársaság ügyében közzétett közleménye nagy hatást tett. Alpesi bánya 7.25 forinttal, prágai vasipar 24 forinttal, olcsóbbodott. A déli tőzsdén prágai vasipar 915 forintra esőkent, míg nemzetközi papirok árfolyama jobb berlini jegyzésekre javult.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.-358.-, Anglo-bank 156.-, Unionbank 294.25-294.50, Osztrák-magyar államvasut 362.75-364.-, Déli vasut 64.50-67.-, Tramway 541.50-540.-, Török dohány 123.-, Alpesi bánya 191.50-184.25, Prágai vasipar 970-946.-, Osztrák koronajárdék 101.20, Török sorsjegy 57.70-57.40, Német márka 59.04 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 357.25, Anglo-bank 155.50, Bankver. 264.50, Union-bank 294.-, Länderbank 234.-, Osztr.-magyar államvasut 362.62, Déli vasut 65.50, Elbevolgyi vasut 261.-, Északnyugoti vasut 244.-, Török dohányrészvény 123.-, Alpesi bánya 182.-, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 57.60, Német márka 59.07 Fegyvergyár 197.- forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyzetek: 4 2/2%-os papírjárdék 101.15, 4 2/2%-os ezüstjárdék 101.10, 4%-os osztrák aranyjárdék 120.10, Osztr. koronajárdék 101.20, 1860. sorsjegy 140.50, 1864. sorsjegy 193.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.75, Osztrák hitelintézeti részvény 353.-, Angol-osztrák bank 155.-, Union-bankrészvény 294.-, Bécsi Bankverein 265.-, Osztrák Länderbank 234.-, Osztrák-magyar bank 914.-, Osztrák-magyar államvasut 363.-, Déli vasut részvény 65.75, Elbevolgyi vasut 261.-, Dunagőzhajózási részvény 447.-, Alpesi bányarészvény 185.-, Dolányrésze-

vény 125.75, 20 frankos 9.56, Császári kir. ver-arany 5.71, Londoni váltóár 120.65, Német bankváltó 59.02, Tramway 540.50. — Az irányzat szilárd.

Bécs, december 13. A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 358.25, Anglo-bank 155.-, Bankverein 264.50, Union-bank 294.-, Länderbank 234.25, Osztrák-magyar államvasut 366.56, Déli vasut 65.75, Elbevolgyi vasut 261.-, Észak-nyugoti vasut 245.-, Török dohányrészvény 127.75, Alpesi bánya 185.75, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 57.90, Német márka 59.05, Német márka ultimóra 59.02 forinton.

Frankfurt, december 13. (Zárlat.) 4 2/2%-os ezüstjárdék 85.10, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.50, 4%-os magyar aranyjárdék 101.35, magyar koronajárdék 97.70, osztrák hitelintézeti részvény 301.87, osztrák-magyar bank 7.75, osztrák-magyar államvasut 306.-, déli vasut 59.12, bécsi váltóár 109.12, londoni váltóár 204.02, Párisi váltóár 807.33, bécsi Bankverein 223.-, Union-bank részvény —, villamos részvény 236.-, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.30, Alpesi bányarészvény 158.-, 4 2/2%-os papírjárdék 85.30, Elbevolgyi vasut 228.50, Északnyugoti vasut —. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, december 13. (Utóközvet.) Osztrák hitelrészvény 302.-, Osztrák-magyar államvasut 306.75, Déli vasut 59 1/2, Alpesi bányarészvény 159.-. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távtráti jelentése 1898. december 13-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet Celsiususban szélrel, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet Celsiususban szélrel, Csapadék mm. Rows: Arvadkő, Solnocsbánya, N.-Szombathely, Magyar-Ovár, O-Gyalla, Kispapp, Sopron, Hérvény, Keszthely, Zárkő, Kécske, Csákvár, Pécs, Kőszeg, Székesfehérvár, Zalaegerszeg, Kaposvár, Győr, Debrecen, Keszárk, Ungvár, Szendrő, Nagyvárad, Koltzvár, Nagy-Szolnok, Bécs, Békéscsaba, Kápolcs, Kápolcs, Kápolcs.

A depresszió Közép-Oroszország felé vette útját. A magas magas északon ismét új depresszió előjelét mutatkoznak. A legnagyobb maximuma Franciaország és az Alpések táján terül el. Az idő Európa északi felében kis mértékben esős volt; nyugaton meg délen a száraz jelleg a túlnyomó. A hőmérséklet aránylag magas, előszása rendkívüli. Hazánkban fölötte enyhe idő uralkodik élénk nyugati légáramlással. Előtte gyenge esők fordultak elő, leginkább északnyugaton. Nyugati szelekkel változóban felhős és a súlyos hőmérséklet daczára még enyhe, jobbra száraz idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Decemher 13-án. —

Table with columns: Faj, Vízválmérés, Vízválmérés, Faj, Vízválmérés, Vízválmérés. Rows: Pécs, Székesfehérvár, Győr, Kaposvár, Zalaegerszeg, Keszárk, Debrecen, Keszárk, Ungvár, Szendrő, Nagyvárad, Koltzvár, Nagy-Szolnok, Bécs, Békéscsaba, Kápolcs, Kápolcs, Kápolcs.

Kék magyarázat: * = Jéges víz; + = Oroszok; — = J árad; > = apadt; f = Kötéses. Megjegyzések: Helyenkint jelentéktelen csapadék volt; maximum Pécsen 8 mm. A Duna-Passautól Steinig-árad, Bécsről Orsováig apadt. — A Tisza, Dráva és Száva apadt.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

(24)

Írta: PIERRE DAX.

Steibelt lesújtotta e váratlan kijelentés s torkán szinte elakadt a szó:

— Ön akar... Igen lady Maud Mirksonhoz akarok menni, ahol Lamoureyre ur vacsorál... Talán sokat kívánok? Nincs bátorsága arra, hogy odakísérjen?

Steibel oly kevéssé várta mindezt, hogy szinte nem tudta mit mondjon:

— Fájdalmában ön bizonyára nem gondolta meg —

Lucienne félbeszakította.

— Tudom, hogy mit teszek: életemmel játszom. És aztán? — kiáltott fel kihívóan — azt hiszi, hogy képes leszek némán tűrni, szenvedni? ... Nem, én nem akarok rabja lenni a kételyeknek, mik fojtogatnak. Nem elégszem meg azzal, amit olvastam... én látni akarok! ... A legnagyobb bizonyosságot akarom és erős kézzel akarom megmarkolni boldogtalanságomat, hogy soha meg ne bánjam teitemet... Hallani akarom Lamoureyre urat más asszony előtt és látni akarom azt az asszonyt is! Oh ez nagy sülyedés, elösmérem, a kém aljas szerepét játszom: sajnáljon engem érte, de ne igyekezzék szándékomtól eltántorítani. Hogy világosan lássak, hogy megismerjem azt az asszonyt — és meg fogom ismerni — egyedül cselekszem, ha kell s ha nem támogat senki.

— Hozzá akar menni? Ön? ... Bemocskolni a lábait szőnyegeknek porában, beszívni annak a háznak gyilkos levegőjét? ... Az égre kérem, ne határozza el magát ebben az állapotban... Csillapodjék előbb... Ön nem fontolta meg s nem is képes megérteni e cselekedetének következményeit. S különben kimondta önnek, hogy Lamoureyre...

— Maud Mirkson reméli, hogy szerencséje lesz csütörtökön Lamoureyre urat vendégei között láthatni. Ugy-e ez elég világos? Ön barátját védelmezi és igyekszik kihuzni a tört egy mártír szívéből. Hiába. Nagyony mély a seb; ne nyuljon hozzá, mert még jobban felhasítja.

Lucienne fölemelkedett.

— Elkísér ugy-e?

— Ma este? — Nyomban. — De hisz ez borzasztó lesz önmre nézve! — Ne gondoljon velem. Lucienne egy kis pénztárczát vett elő.

— Ime itt van arany... újra arany... — folytatta — meg fogja vásárolni ennek az asszonynak a szolgálait. Amilyen a gazda: olyan a cselédje. Nem lesz nehéz! ... Nem akarok zajt. Csak egyet kívánjon tőlük: egy alkalmas rejtéket, ahol tanui lehetünk annak az estélynek, anélkül, hogy látnának bennünket, Nem vagyok nagyon követelő — végzé Lucienne, mosolyt akarva erőltetni ajkaira, ami azonban nem sikerült neki.

— Valóban — szölt Steibel — csak az ön érdekében habozok. Ezek a szolgálók olyan mosolygással fogják önt illetni, mely mély fájdalmat okoz. S én magam is, nem fogok oly színbén feltűnni, ami csak önre vethet árnyékot, csak önt bánthatja?

— Én értem kinos helyzetemet, barátom. De ön két perc múlva nyugodt lesz. Hogy eljátszhasam a komédiát, jól kell azt eljátszanom. Három óra óta tanulom szerepemet és ez elég nekem. Erős vagyok s vértézve tétőtől talpig, ne tartson tehát semmitől. Egy megesztel nő ereiben nem vér folyik, hanem a pokol minden tüze...

... Lucienne eltűnt a nagy jobboldali függöny mögött s mikor nagy köpenybe burkolva visszatért, fáradt arcvonásain az erély és elszántság kifejezése ömlött el.

— Távozzunk — szölt kezét nyujtva a fiatal embernek.

Lucienne remegett. Steibel egy bérkocsira segitette fel, megadta a czimet a kocsisnak, halkán tette hozzá, hogy lassan hajtson és maga is felszállt.

— Öszinte barátságomra kérem — szölt Steibel — mondjon le szándékáról. Holnap mindenki csak az ön nevet fogja emlegetni s az igazság is férje pártján lesz.

— A férjem? Ez az ember az én férjem? Ne mondja ezt nekem! Nem létezik közöttünk többé semmiféle kötelék... Sohasem szerettem... hisz tudja... de azt hittem, hogy egy napon meg fogom őt szeretni... ez igaz... Férjem? ... Oh, ne mocskoljon be a Lamoureyre névvel. Utálattal, iszonyattal tölti el szívetem... Azt az asszonyt akarom látni... Nem természetes-e, hogy tudni aka-

rom, vajjon méltóan vagyok helyettesítve? ... Oh Lamoureyre a sárban fetreng, de nem szereti azt a nőt... nem szeretheti... Kérem szóljon a kocsisnak, hogy gyorsabban hajtson.

Látva, hogy Steibel habozik, hozzá tette:

— Azt hinné az ember, hogy ön fel. Ha férfi, hát mitől retteg?

Steibel lebocsátotta a kocsit függönyét és Luciennehez hajolt.

— Lucienne, szeret ön engem?

A fiatal asszony lehorgasztotta fejét.

— Szeret engem? — ismétlé Steibel. — Egy szóval feleljen csak, de mondja ki ezt a szót. Rabszolgává tesz Lucienne, ha kimondja és én hallhatom... Oh ha tudná mennyi gyötrelmet okoz nekem hallgatása...

— Barátom, ne dulja fel érzelmeimet ebben az órában, mert ez oly szenvedést okoz nekem, mit elviselni nincs elég erőm... Legyen róla meggyőződve, hogy Garricourt Lucienne tisztességes asszony... Nem tudok belépni vetélytársnőmhöz anélkül, hogy, mint ön mondá, be ne sározzam a cipőmet, de mindent előreláttam...

Idéges mozdulattal lerántotta magáról a köpenyt és Steibel férjruhában látta maga előtt Luciennt.

(Folytatása következik.)

Felölös szerkesztő: Kálnoki Izidor.

Advertisement for Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyírfa-balzsamot. Includes a circular logo with a bear and text describing the product's benefits for various ailments.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 13-án.

Large financial table with multiple columns listing market prices for various securities, bonds, and commodities. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Közzétett vállalatok'.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. szerda, december 14-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bédlet 219. Havi bédlet 13.

John Gabriel Borkman.

Színad 4 felvonásban. Írta Ibsen Henrik. Fordította Jászai Mari.

Személyek:

- John Gabriel Szerevay
Gurkuld Heilvey L.
Erhard, a fiúk Dezso
Renthelm Ella Jászai M.
Villette Fanny Paulányi
Földal Vilmos Gabányi
Frida, a feleánya T. Vízvári
Malene Detján M.

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Bérlészetű 25. szám.

Mérsékelt helyarádaktól:

Janos és Juliska

Mese 3 képből. Szövegét írta: Wette Adelaida. Ford.: Abrányi Emil. Zenéjét írta: Humperdinck.

Személyek:

- Andris Beck
Panna M. Rötter
Janosi J. Ábrányi
Juliska F. Pevny I.
A vasoru hiba Bertis
Altató bácsi Wlassák
Harmit bácsi Payer M.

Utána:

A babatündér.

Látványos balet 1 felvonásban. Szerzők Hassler és Gaud. Zenéjét írta Bayer.

Kezdeté 6 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

642. szám. 842. szám.

A hálókocsik ellenőre.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Alexandre Bisson. Fordította: Zemplényi P. Gyula.

Személyek:

- Godefroid György Hegedűs
Lucienn, neje Gyöngyi
Montépin apósa Niki Lina
Montépin Góth
Godefroid Balassa
Szt. Medard Szerényi
Láborcave Rónaszky
Charbonneau Rónaszky
Charbonneau Makróczy
Angéle Berzseti

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ

Az unatkozó király.

Spanyol operette 3 felv. előjátékkal. Írták Miguel Ramos Carrion és Vital Az. Fordították Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerzerette Chapi.

Személyek:

- A király F. Hegyi A.
A hadügyminiszter Némethi
A tengerenagy Sulyosai
A pénzügyminiszter Ujvári
A belügyminiszter Tallagi
Egy kapitány Kassai
Egy tiszt Kenedlich
Juna, tanácsgrófné Horváth V.
Mária, a felesége M. Csatai
A falu birtoka Kiss M.
Rósa rokona Z. Bárdi G.
Jerevánis rokona Vidár
A német követ Várnai
Az angol követ Lubinszky

MAGYAR SZÍNHÁZ

B. A. L. E. K.

(Cabinet Párlin.)

Operette 3 felvonásban. Írták H. Raymond és P. Emmer. Zenéjét szerzerette Hervé. Ford. Rikósi Viktor és Mikai Emil.

Személyek:

- Párlin Boros
Mordlingani Szilgyi
Bardinel, festő Ráthonyi
Vetiver Malasi
Roussignac Rózsahegy
Loo, festőművész Odry Z.
Colombe Leckovszky
Zennade Vilad
Celine Erika Irén
Anita Somló E.
Egy ur Erdős Béla
Cözina Varga
Léila Héber

Kezdeté 7 és 10 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Egy nap a paradicsomban.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Színház, Műsor, Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows include Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

TÉLI KIÁLLÍTÁS

az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában

1898. december 1-től 1899. január 15-ig. Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.

Csütörtökön este 6-11-ig vilámvilágítás mellett sötétgyógykezelés Buffet.

Belépti díj egy korona.

Vasárnap déli 12 órától délután 4 óráig ingyen. Képes tárgymutató ára 30 kr.

A Kőbányai Király-Sörfőző

Dr. Kerényi és dr. Kötly egyetemi tanár urak által gyógyászatra ajánlott

„Góliát-Malátasöre

idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használhatók.

Legkellemesebb üdítő-ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Katona-ügyekben

legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintézik

reklamációkat,

megszerez: utóleveleket, időelőtti másolás engedélyeket, új és újabb urak és önkéntesek összes szomszédos ügyében, konvertál és besoroz a füst urak részére házasági övedőket stb. a Dominka János v. csász. és kir. szász. tulajdonát képező

Katonaügyi iroda Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Halaku aczel patko sarok.

Totemenen olcsóbb árak. Folyton élős; ostlőképés lehetetlen. Biztos lépés által a lovat kiméli.

Kasza és Breuer Budapest, Küllő Váci-út 91.

Patkoló anyagok és csavar-árnk gyára.

Brazillai rum 4.-
Cuba rum 4.50
Jamaika-rum, finom 5.-
Jamaika rum igen finom 6.95
Jamaika rum legfinom 7.25
Ananas rum angol 10.-
Fejedelmi rum 3 korona 15.-
Cognac 3 csillagos 6.25
postaldobozban 2 nagy üveg finom Jamaika rum és egy 1/4 kilós doboz császár kevé. tea összesen 4 frt. Ugyanilyen lada legeslegfinomabb minőségben 6.50 kr. 1/2 kiló desszert teakonyára együtt minden lada 1 forinttal drágább. - Vidékre mindent figyelmetesen, ingyen csomagolva küld utánvét mellett is. PINTER GYULA os. és kir. udvari főzész- és csomagszállító Budapest, Keckeméti-u. 15.

Leghíresebb bel- és külföldi gyártmányu zongorák, pianinók és harmóniumok, a zenepalotában Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udv. szállító zongora-termeiben

Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körut) sarkán.

Nagy kölcsönöz intézet.

Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban.

Egyszeri hangolás 2 frt.

SZABADALMAK

gyors és lelkiismeretes kieszközölését végzi a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz.

Találványok finanszírozása és értékesítése. Védjegyek bejelentetése. Felvilágosító díjak. Megkereséseknél tessék a lapra hivatkozni.

Advertisement for Szabadalmakat Pataky H. és W. Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 42. Képvonat: Berlin, Lüleburgau. Főosztály 1892. óta. Saját irodák: Prága, Hamburg, Köln, Frankfurt, Lipse, Borszob, Vaus, New-York, Hannover. Edény 30.000 bevezetés. Erkekésítési szerződések több mint 2 1/2 millió márkában kötettek. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. 4 magyar kereskedelmi múzeum képviselője.

NE VEGYEN karácsonyi ajándékot

mifélt Faludi Zsigmond legújabb nagy képes érzéppélt meg nem hozható, mely megelé, ajándékoknak kiváló alkalmas újdonságokat tartalmaz levelelgyegek, képes levelezőlapok- és albumokban.

A karácsonyi nagy forgalomra való tekintettel ajánlatos a megrendeléseket mielőbb beküldeni.

Faludi Zsigmond

bel- és külföldi levél-bélyegkereskedő

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körut 28.

Az idei karácsonyi kiállítás! Kertész Jenő áruházában Kerepesi-ut 8.

Ezer és ezer meglepő újdonságokat tartalmaz, amelyek itt fel nem sorolhatók, az árak olcsóbbak, mint bárhol, mert a cég azt a küzködvelt rendszert folytatja, hogy minden egyes darabon a gyári szabott ár feltűnően látható.

Advertisement for Parisi babák, Francia babák, Börtösi babák, Beszélő babák, Remek ajándék! Includes an illustration of a doll.

Advertisement for Chinaezüst and Ujdonságok. Lists various silver and gift items with prices.

Advertisement for Chinaezüst and Ujdonságok. Lists various silver and gift items with prices.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben fementes papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával 8 forint.

A Nagy Képes Világtörténet az első nagy világtörténeti mű magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős az a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése. Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy minden műveltség tanácsadója, minden háznak ékszerje legyen.

A Nagy Képes Világtörténet kizárólag egykoru korhű ábrázolatokat közöl. Képes mellékletei, térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal egy olyan kicsinyített historiol museumot nyújtanak az előfizetőnek, aminőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekről egybegyűjtött és a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

A „Nagy Képes Világtörténet“-et

havi 1 forint 50 kros
részletek mellett

szállítjuk mindazoknak, kiknek nálunk részletszámlájuk van, vagy akikkel ily irányban megállapodunk.

Megszerezhető tehát:

- Kötetenként 8 forintnyi utánvéttel,
- Havi 1 forint 50 krajczár részletfizetésre.
- Előfizetés útján 10 füzetre 3 forinttal.

A részletek befizetése postafutárképzásziárli cheque-lapok útján történik.

Előfizető - gyűjtőknek 12 rendelés után szívesen szolgálunk a teljes munka egy tiszteletpéldányával.

Tájékoztató prospektust ingyen és bérmentve küldi a mű kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 65.

Gyűjtői nyilatkozat.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP“ KIADÓHIVATALÁNAK
Budapest, VIII., József-körút 65.

Kezzettel értesítem, hogy hajlandó vagyok a

Nagy Képes Világtörténet

terjesztése érdekében rendeléseket gyűjteni, és kérem a csálból mintakötetet, aláírási levelet és egyéb nyomtatványokat, valamint a jutalékra vonatkozó értesítéseit hozzám beküldeni.

Hely és kelet: _____

Név és állás: _____

Kérjük levelező-lapra ragasztani és hozzá küldeni.

Rendelő lap.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP“ KIADÓHIVATALÁNAK
Budapest, VIII., József-körút 65.

Kezzettel megrendelem a t. Czim útján a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál a

Nagy Képes Világtörténet

czimű művet 96 frtért

- és kérem az egyes köteteknek megjelenésük után 8 frt utánvétellel való bérmentes megküldését;
- a megrendeléstől kezdve havonként fizetendő 1 frt 50 kros részlet fizetés mellett.

A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak.
Ezen mulasztás esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a mű vételára esedékessé válik.

Hely és kelet: _____

Név és állás: _____

A nem kiadott részletek visszatartatnak.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czelyszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenképpen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Nagyon esinos fiatal lány szeretne levelezni, (később megismerkedni) egy színterem esinos és szelletes fiatalemberrel. Levelet a kiadóhivatalba kér „Farsang” jelige alatt. 7099—1

Fiatal, esinos barna asszonyka, középkorú vagyonos, ur ismeretséget óhajtja, ki jelenlegi zavarán könnyitene. Levelet „Elfelejtethetetlen” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 2441—1

Levelezni szeretne esinos fiatal leány egy intelligens hivatalnokkal. Levelet „Magdaléna” jelige alatt kérék a kiadóhivatalba. 7090—1

Farsang sürgős levele van a kiadóhivatalban. 2443—1

Alvin. Igen szeretném, ha e héten valamelyik délután, mikor nincs jobb dolgok és szép idő is van, lesétáratok. Hogy mulattatok vasárnap? Gyere el tehát, ha lehet, és csókolj a viszontlátásig szerető M. 7078—1

Zöldike. Hogy mi oka annak, hogy tegnap tartózkodóbb voltam, mint máskor, azt e helyen nem fejtegethetem, de különben ugyanis tudom, hogy magácska tudja, vagy legalább is sejté azt. Szeretnék egyszer már, úgy mint ezeféle, egyedül diskurálni magácskával, de az most egy idő óta lehetetlen. Mindig annyian vannak ott és ez sem a legkellemesebb rám nézve. Kegyeskedjék értesíteni, mikor beszélhetek már egy és csókolja kezét Béla. 7060—1

Angyalkát kéri Ördöge, szerdán este hol találkozna? Tudassa mielőbb csókoló Ördögét. 7082—1

Intelligens fiatal ember ismeretséget óhajt kötni egy esinos leánnyal. Levelet „Vilmos” néven kér e laphoz. 7088—1

HÁZASSÁG.

Feleséget keres ismeretség hiányában ez uton egy 34 éves 3000 frt évi jövedelemmel bíró elég esinos vidéki hivatalnok. Pár ezer forint hozományt is megkíván, de különös gondot fordít arra, hogy felesége igen esinos, művelt, intelligens családból és jó gazdasszony legyen. Kizárólagó komoly, nem anonim levelet kér „Diskréció” jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 6990—2

ALLÁST KERES.

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (kiszolgált katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jeligére kér e lap kiadóhivatalába. 7032—3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva volt, gyorsírás és gépirásban kitűnően jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfogadni. Címe a kiadóhivatalban. 6802—3

ALLÁST KAPHAT.

Szép kereset alkalma nyílik jó megjelenésű művelt nőknek egy elsőrangú irodalmi műterjesztése által. Ajánlatok „B. C.” alatt e lap kiadóhivatalba utján kéretnek. 6952—4

OKTATÁS.

Czimbalom. Pedálos (elsőrangú czégtől) gyönyörű zengztes hanggal, kütűnő, ájtátszóti, 62 frtért eladó, ugyanott oktatásban is lehet részesülni. Cím a kiadóhivatalban. 2445—5

Fiatal kisasszony, ki délután 3 óráig hivatalban van, igen mérsékelt díj mellett elvállal, otthon vagy házon kívül bármilyen írásbeli munkát, vagy elemi-iskolai gyermekek tanítását. Címe megtűdható a kiadóhivatalban. 7042—5

Zongora-órak adására ajánkozik egy házban mint házon kívüli, a bécsi-konzer-vatóriumot kütűnő sikerrel végzett zongoratanárnó. Elsőrendű referenciák. — Címe a kiadóhivatalban. 6822—5

ELADÁS.

Méz. Legfinomabb pergetett, 5 kilós postacsomag, bérmentve 2 frt 80 kr., hófehér lépesméz, bérmentve, 4 frt 80 kr. Megrendelhető Országos Méhészeti Egyesület. Budapest, IX., Közlelek, továbbá Damjanich-utca 34. kóraktár a központi vásárcsarnokban, fősor, ahol üvegekben és kimérve is lehet kapni. Hamisítatlan méhviasz szobapadlófényezéshez 1 kgr. 1 frt 75 kr. 6999—8

Szepességi kárpátí tenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis füstökben egetett, régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. bérmentve, utánvéttel. Ganovszky Gusztáv, tenyőborovicska-gőzfűződe-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6881—8

KIADÓ SZOBÁK.

Elegánsan butorozott 9 ablakos utcái szoba fürdőszoba s esoleg zongorahasználattal a Dávid-utczában kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6830—10

Kerepesi-úthoz közel a Szentkirály-utczában egy esinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6882—10

Elegánsan butorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6826—10

Utcai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházbéli különbejárattal, olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6920—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyeleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 8662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Karácsonyi ajándékok bevásárlása előtt tessék átűnézni Révai-Katalogust a hazai irodalom legjelesebb műveinek képes jegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld Révai Testvérek Irodalmi Intűzet r.-t. könyvkereskedése Budapest, VIII., Üllői ut 18. 7053—18

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 80 krért Réthly-féle Pemeteű-czukorkát. 1537—18

Olcsóbb a házivarrónónél! Kütűnő szabóns elegáns ruhákat készít 5 frt/61 feljebb, vidékre s. Cím a kiadóhivatalban. 2422—18

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épűtt, szabad kézből családí viszonyok miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7002—7

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatujság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölűmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havonként kétiszor, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **közimunkákra**; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrésze teljesen Párisban készűl; minden számnak külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű szűnyomatu képekkel lesz díztűve, így tehát minden szám három elűzet tartalmaz szűnyomatu képeket; minden második számahoz ingyen adunk egy életnagyságu kivágotú szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félűvre 1 frt 80 kr., negyedűvre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy űvre 3 forint, félűvre 1 forint 50 krajczár, negyedűvre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap egyűttes előfizetési ára

Egy űvre 17 frt, félűvre 8 frt 50 kr, negyed űvre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körút 65.

Azok, akik már most bekűldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésűk január elsejéitől száműtűdik.